

Å R S B E R E T N I N G

1986

INSTITUTT FOR FARMAKOTERAPI (IFT)

Universitetet i Oslo
Odontologibygningen, 6 etg.
Postboks 1065 Blindern
0316 OSLO 3

Innholdsfortegnelse

	Side
GENERELL ORIENTERING	1
STYRETS SAMMENSETNING 1986	1
INSTITUTTETS PERSONALE 1986	2
INSTITUTTETS LOKALER OG LOKALISASJON	2
INSTITUTTETS VIRKSOMHET OG ARBEIDSFORM	3
A. Informasjon	3
B. Undervisning	5
C. Forskning og utredning	5
D. Annen virksomhet	8
Bilag 1 Interessegruppene - IFT (4 s.)	
Bilag 2 Terapispalten og andre informative artikler i Tidsskrift for Den norske lægeforening (3 s.)	
Bilag 3 Øvrige publikasjoner, foredrag etc. 1986 - IFT (9 s.)	
I Originalpublikasjoner	
II Abstrakter	
III Informative artikler o.l. utenom Tidsskrift for Den norske lægeforening	
IV Foredrag, kurser, kongresser	
V Publikasjonsliste til Det medisinske fakultets årsrapport 1986	
Bilag 4 Program for Oppdateringskonferanse (II) for legemiddel- komiteer, Oslo 27 - 28 mars 1987	
Bilag 5 Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon/ årsberetning 1986	

GENERELL ORIENTERING

Institutt for farmakoterapi er via Det medisinske fakultet knyttet til Universitetet i Oslo. Instituttet har, ved siden av forsknings- og undervisningsoppgaver, nasjonal funksjon vedrørende produsentuavhengig informasjon om legemidler og farmakoterapi. Siden opprettelsen i 1964 har instituttet i alt vesentlig vært drevet basert på økonomisk støtte fra Norsk Medisinaldepot. En professorgasje og 1/5 bibliotekar, foruten utgifter til lokaler og fellestjenester, dekkes av Universitetet i Oslo. Ytterligere forskningsstøtte, herunder lønn til stipendiater, er etter søknad bevilget fra NAVF og legemiddelindustriens norske fellesorgan (NOMI).

Instituttet har eget styre, bl.a. med representanter for bidragsyterne, oppnevnt av Universitetet i Oslo for 3 år ad gangen.

STYRETS SAMMENSETNING 1986

	Oppnevnt for <u>periode:</u>	Oppnevnt etter <u>forslag fra:</u>
<u>Formann:</u> Professor J.R. Vale, Lungeavd., Rikshospitalet	1.1.84 - 31.12.86	Med. fak.
Professor Erik Enger, Avd. 7, Ullevål sykehus	1.1.84 - 31.12.86	NMD
Adm. direktør Alf Trøstheim, Norsk Medisinaldepot	1.1.85 - 31-12.87	NMD
Førsteamanuensis Odd Brørs, Inst.for farmakoter.	1.1.85 - 31.12.87	Med. fak.
Professor Per Vaglum, Inst.f.medisinske adferdsfag	1.1.86 - 31.12.88	Med. fak.
Direktør Bendik Nielsen, Weiders Farmasøytiske A/S	1.1.85 - 31.12.87	NOMI
Direktør Sissel Brinchmann, NOMI (vararep)	1.1.85 - 31.12.87	NO-RE-FARM
Professor Per Knut M. Lunde, Institutt for farmakoterapi		(fast)

Sekretær: Førsteamanuensis Marit Andrew, Inst. for farmakoterapi

Observatør: Førsteamanuensis Jan-Bjørn Osnes, Farmakologisk inst.

Styremøter

Det har i 1986 vært holdt 2 styremøter. De fleste saker har dreid seg om instituttets tilknytningsforhold, budsjettspørsmål, stillingsstruktur, personalspørsmål og det administrative forhold til Universitetet. Instituttets faglige funksjoner har også vært diskutert, foruten det videre arbeid innen Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon (se egen årsberetning).

I N S T I T U T T E T S P E R S O N A L E 1 9 8 6

- Professor dr.med. Per Knut M. Lunde (bestyrer)
- Førsteamanuensis cand.pharm. Arna Rise (adm. leder) (4/5 stilling til 1/7, senere full stilling)
- Førsteamanuensis cand.pharm. Marit Andrew (informasjonsleder) (4/5 stilling)
- Førsteamanuensis dr.med. Odd Brørs (permisjon fra 1/12 - 6 mdr)
- Førsteamanuensis dr.philos. Else-Lydia Toverud
- Førsteamanuensis dr.philos. Ingebjørg Baksaas (1/2 stilling + 2/5 vikariat)
- Adm. sekretær Jorunn Arnesen
- Kontorfullmektig Helene Angell-Hansen (1/2 stilling)
- Kontorfullmektig Liv Halvorsen (2/5 stilling, sykmeldt til 16/10, deretter permisjon)
- Kontorfullmektig Elsa Stenberg (3/5 stilling)
- Bibliotekar Kristin Omsjø (1/5 stilling lønnet av Universitetsbiblioteket + 2/5 vikariat som kontorfullmektig fra 1/9).

Instituttet har i 1986 hatt to forskningsstipendiater:

- Cand.pharm. Inger Lise Eriksen (støtte fra NOMI/NO-RE-FARM). Prosjekt: Klinisk legemiddelutprøving i Norge (Permisjon 1/1 - 31/7)
- Cand.pharm. Ingrid Matheson (støtte fra NAVF). Prosjekt: Amming og medikamenter

Korttidsengasjementer (prosjekter)

- Stud.med. Annetine Staff (fra 1/8 til 1/12) (på timebasis)
- Cand.pharm. Lotte Teodorsen (Lønnet 1/9 - 1/12 - som stipendiat)
- En jugoslavisk lege Ana Sabo, M.D. fra Department of Pharmacology, University of Novi Sad, Jugoslavia arbeidet ved instituttet i ca. 3 måneder fra mai til juli 1986, med utvekslingsstipend fra Det Kgl. Utenriksdepartement (Kulturavtalen). Hun satte seg inn i den forskningsmetodikk som instituttet har utviklet eller benyttet spesielt for legemiddelepidemiologiske prosjekter. Under oppholdet bearbeidet hun - under vår veiledning - sitt eget materiale vedrørende omfang og berettigelse av blodtrykksbehandling i en utvalgt region i Jugoslavia. Dertil deltok hun i utarbeidelsen av en større oversiktsartikkel vedrørende farmakokinetikken av jod og jodisotoper, berettigelsen av jodprofylakse etter kjernekraftulykker, med særlig henblikk på overgang i morsmelk.

I tillegg har instituttet hatt besøk av ca. 15 utenlandske kolleger (Botswana, India, Israel, Italia, Panama, Storbritannia, Sverige og USA) for kortere opphold.

Det tas sikte på å oppnå en god balanse i antall leger og farmasøyter innen den akademiske stab, og stillingene utlyses med dette for øyet.

I N S T I T U T T E T S L O K A L E R O G L O K A L I S A S J O N

Instituttet holder til i Bygning for preklinisk odontologi, og har et brutto areal på ca 150m² (ombygget dyrestall med ett tilleggskontor og kjellerrom). Arbeidsforholdene er fortsatt meget vanskelige.

I løpet av 1986 har det pågått løpende forhandlinger om flytting av Institutt for farmakoterapi, Farmakologisk institutt, Giftinformasjonssentralen m.m. til ominnredede lokaler på Rikshospitalet, først til Lungeavdelingen, senere til Hudavdelingen. Mot slutten av året ble det klart at det i hvert fall ikke ble plass til vårt institutt og Giftinformasjonssentralen i denne sammenheng (I januar 1987 ble det, pga. at utgiftene ved flytting viste seg langt større enn forutsatt, fastslått at flytting til Rikshospitalet nå ikke lenger er aktuelt). Høsten 1986 var det også kontakt med Ullevål sykehus, hvor meget velegnede lokaler syntes innen rekkevidde for alle de farmakologiske institusjoner. Realitetsdrøftelser ble ikke innledet, dels fordi forhandlingene med Rikshospitalet ikke var sluttført, dels fordi Universitetets ledelse fant det vanskelig å dekke årlig husleie på Ullevål. (Lokalene for de farmakologiske institusjoner er sterkt ønsket av bl.a. Nordisk Institutt for Odontologisk Materialforskning, delvis av Universitetets egen administrasjon). Til tross for det deprimerende resultat av langvarige forsøk på å flytte hele miljøet til kliniske omgivelser, vil forhandlinger med Ullevål sykehus/Oslo kommune bli gjenopptatt primo 1987. Giftinformasjonssentralen, som er direkte knyttet til Sosialdepartementet, søker separat om å flytte til Ullevål sykehus. Hvis det ikke viser seg mulig med flytting av det resterende miljø samlet, ønsker Institutt for farmakoterapi subsidiært å arbeide for separat flytting.

I N S T I T U T T E T S V I R K S O M H E T O G A R B E I D S F O R M

A. Informasjon

Målgruppen for informasjonsarbeidet er først og fremst allmennpraktiserende leger og apotekfarmasøyter. Informasjonsfunksjonen dekkes eller koordineres av instituttets egne medarbeidere i nært samspill med Farmakologisk institutt, Universitetet i Oslo. I tillegg er det etablert 11 interessegrupper, som samlet representerer nærmere 150 medarbeidere fra klinisk medisin, farmakologi og farmasi (se bilag 1). Disse gruppene møtes vanligvis 1-4 ganger pr. år for å diskutere og planlegge informasjonsaktivitetene på sine områder. Gruppene er viktige kompetansefora og gir instituttet en god kontaktflate med klinisk medisin og praktisk farmakoterapi. Sammensetningen av gruppene er ytterligere endret i løpet av året, og i flere av gruppene er det etablert arbeidsutvalg.

Hovedmålsettingen med alt informasjonsarbeidet er at det skal være basert på grundig gjennomgåelse av foreliggende dokumentasjon, avveieende bearbeidelse og ha størst mulig praktisk relevans for målgruppene. Via instituttets eget bibliotek og litteraturservice, tilknytning til Medline og IDIS (Iowa Drug Information Service) etc., kan man - når nødvendig - foreta hurtig supplerende litteratursøkning. Biblioteket deltar i et forpliktende biblioteksamarbeid og yter også en begrenset ekstern litteraturservice.

Informasjonen omfatter:

1. "Terapispalten" (Medikamentell terapi i praksis) i Tidsskrift for Den norske Lægeforening, herunder årgangs- og temahefter
Bak artiklene i Terapispalten ligger det et betydelig arbeid fra instituttets side for å sikre at både faglig innhold og leselighet er best mulig. Artiklene vurderes i interessegruppene og av et internt redaksjonsutvalg (M. Andrew, T. Christoffersen, A. Helgeland, P.K.M. Lunde og A. Rise). En del

artikler plasseres også i andre spalter i "Tidsskriftet". Hvert år lages det et årshefte med register. Det lages også temahefter for undervisning og etterutdannelse. Det er solgt ca. 2000 årgangs- og temahefter i 1986.

2. Utredning og svar på eksterne forespørsler

Instituttet mottar daglig faglige spørsmål av ulike slag. Disse varierer sterkt i type og omfang - fra akutt-medisinske spørsmål, via tekniske kjemisk/farmasøytisk/farmakologiske problemer til terapeutiske avveininger og mer omfattende konsulentoppdrag, inkludert høringsdokumenter. De fleste spørsmål dreier seg om 1) bivirkninger/interaksjoner, 2) bruk av legemidler ved graviditet og amming og 3) terapi/preparatvalg. Legemiddel- og terapirettede spørsmål som krever utredning blir registrert og arkivert for eventuell fremtidig benyttelse. En del av spørsmålene benyttes som grunnlag for omtale i Terapispalten. Dertil vurderes protokoller for kliniske prøvninger. En rekke faglige artikler vurderes for nasjonale og internasjonale tidsskrifter. Dertil kommer henvendelser om erstatningssaker ved legemiddelskader, foruten forespørsler fra presse og media.

3. Faglig og teknisk sekretariatfunksjon for Samarbeidskomiteén for legemiddelinformasjon (P.K.M. Lunde, A. Rise) (Se egen årsberetning)

4. Medvirkning i videre- og etterutdanningskurs for leger og farmasøyter
Instituttets faste stab deltar regelmessig i planlegging og gjennomføring av kurs med farmakoterapeutisk tilsnitt (kursledelse, forelesninger).

5. Annen møtevirksomhet

Bortsett fra møter som ledd i den løpende virksomhet i interessegruppene, prosjekter, Samarbeidskomiteén etc., arrangeres faglige møter ved behov. Man forsøker også å delta aktivt i møter og symposier som arrangeres i regi av legemiddelprodusentene, problemorienterte møter ved Statens legemiddelkontroll, presseseminarer og annen utadrettet virksomhet (via presse, radio etc.). Det arrangeres lunsjmøter hvor bl.a. farmasøytisk industri får anledning til å presentere sine informasjonsopplegg.

Økende vekt legges nå på såkalte "Oppdateringskonferanser" hvor instituttets faste stab, konsulenter og andre legger opp et omfattende program vedrørende aktuelle legemidler og medikamentelle terapispørsmål. Ved den neste konferansen (se vedlegg , foreløpig program) som skal holdes i Oslo ventes ca 150 deltagere fra legemiddelkomiteer og andre relevante faginstanser, likelig fordelt på leger og farmasøyter.

6. Lærebøker, håndbøker, informasjonsmaterieell etc.

Enkelte av instituttets stab og en rekke av medarbeiderne står sentralt i arbeidet med Norsk legemiddehandbok (NLH). 2.utgave forelå i mai/juni 1986. For tiden pågår revisjon med sikte på 3. utgave (primo 1988). En publikumsversjon er også under utarbeidelse.

Videreføring av boken "Legemidler og bruken av dem" v/P.Flatberg og K.Næss i Instituttets regi er diskutert, men det er foreløpig ingen avklaring om dette.

"Desinfeksjon i helsevesenet" (samarbeidsprosjekt mellom Statens legemiddelkontroll og Institutt for farmakoterapi) ventes å foreligge 1987 (I.Baksaas). Legemiddellære for 9. klasse i grunnskolen i regi av Statens Utvalg for Legemiddelinformasjon sammen med Marit Oppedal (M.Andrew). For tiden under vurdering i Skoleavdelingen, Cappelen's forlag.

B. Undervisning

Instituttets bestyrer, delvis også den øvrige faste stab, deltar i undervisning og eksaminasjon av de medisinske studenter (ca. 60 timer i 1986). Det holdes også enkelte forelesninger for andre kategorier studenter og helsepersonell. Sammen med undervisningsutvalget i farmakologi har instituttet koordineringsansvar for undervisningen i klinisk farmakologi, som nå i alt vesentlig skjer i fellesskap mellom kliniske og farmakologiske lærere i nesten alle kliniske terminer etter avlagt farmakologieksamen. I alt får hvert studentkull (3 årlig) nå undervisning i klinisk farmakologi svarende til et samlet timetall på 40-45 timer, som i alt vesentlig er problemorientert. Hovedtyngden av undervisningen gis i de tre siste kliniske terminer, da studentene er spesielt motivert. Undervisningen er viktig også for instituttet, ved at den bidrar til å opprettholde klinisk kontakt. Annen undervisning, se pkt. A 5 + referanselisten.

C. Forskning og utredning

Instituttets hovedinteresser er klinisk farmakologi og farmakoterapeutiske problemer, herunder kliniske prøvninger og legemiddelepidemiologi. Her dreier det seg både om prosjekter initiert ved instituttet og deltagelse i prosjekter primært initiert av andre (nasjonalt eller internasjonalt).

Instituttet har i 1986 fortsatt også vært engasjert i helsetjenesteforskning (ulcusstrategi, helseøkonomi etc.), ulike bivirkningsprosjekter med særlig sikte på klinisk praksis og prosjekter sammen med allmennmedisinere, delvis i samråd med lokale apotek, m.m.

Prosjekter (se også publikasjonslistene, bilag 2 & 3)

M. Andrew:

1. Legemiddelbruk hos eldre i Lørenskog. Hovedveileder for stud.pharm. Bjørg Simonsen sammen med Y.Torud, P.Flatberg, A.Rise og FE.Hustad-Johansen. Sluttført 1986.
2. "Diagnose og behandling av meningokokkinfeksjon/meningitt". En arbeidsgruppe ble nedsatt av Statens Institutt for Folkehelse og Institutt for farmakoterapi i 1985, med sikte på å utarbeide retningslinjer for landets helsepersonell, basert på foreliggende norsk og utenlandsk dokumentasjon. I arbeidsgruppen deltar spesialister i infeksjonsmedisin, pediatri, mikrobiologi og farmakologi (sekretær M. Andrew). Arbeidet vil bli sluttført i 1987.
3. Informasjonssedler ved utlevering av legemidler fra apotek. I samarbeid med Statens legemiddelkontroll og Norges Apotekerforening.
4. Prosjekt "Legemidler og barn" (sammen med E-L Toverud). Første delprosjekt var en kartlegging av resepter til barn i alderen 0-12 år ved alle landets apotek i løpet av én uke i september 1986. Hele 87% av landets apotek deltok i undersøkelsen. Den har gitt et materiale på ca 8.000 resepter som er bearbeidet. Delprosjekt II er "Bruk av antibiotika/antipyretika hos barn - holdninger og erfaringer hos foreldre/foresatte". Protokollskisse er utarbeidet.

I. Baksaas:

1. Effekt av hypertonibehandling på aspekter ved livskvalitet (En kontrollert studie i allmennmedisin) I.Baksaas, O.Brørs, P.K.M.Lunde, A.C.Staff, L.Theodorsen, M.de Vibe, A.Helgeland (Protokoll utarbeidet). Startes våren 1987.
2. Forskrivning av antidiabetika i Norge som bakgrunn for prevalensberegninger.

A.C.Staff, I.Baksaas.

3. Ulcusstrategi - bakgrunn for, utredning, behandling og oppfølging av ulcus-sykdommer. I.Baksaas, M.Vatn, L.Hanssen, I.Guldvog, P.Linnestad, P.K.M.Lunde m.fl. Et hefte er utarbeidet for distribusjon til og videre diskusjon med bl.a. allmennmedisinere, indremedisinere og kirurger. Ytterligere studier vurderes.
4. "Drug use in pregnancy". Cooperative study. Under the auspices of WHO-EURO. Norsk arbeidsgruppe I.Baksaas, P.Bergsjø, P.K.M.Lunde, I.Matheson, B-I.Nesheim (Protokoll utarbeidet). Startes antagelig våren 1987.
5. Lettere bivirkninger ved p-pillebruk. En spørreundersøkelse. E.Lund og I.Baksaas. Delstudie fra den norske delen av svensk-norsk undersøkelse over sammenheng mellom P-piller og brystkreft (Materialet under bearbeidelse).

O. Brørs:

1. Interaksjon mellom diuretika og adrenerge reseptorer. Forskningsprosjekt ved Farmakologisk institutt. Samarbeid med Dagny Sandnes, SLK.
2. Binding av albumin i serum. Forskningsprosjekt i samarbeid med K. Nordal, Rikshospitalet.
3. Effekt av hypertoni-behandling på aspekter ved livskvalitet (se I.Baksaas).

I.L. Eriksen (stipendiat (NOMI-NO-RE-FARM), vit.ass.):

Hovedprosjektet "Omfang, kvalitet og relevans av kliniske legemiddelutprøvinger foretatt i Norge" fortsetter (veiledere: E. Enger, Ullevål sykehus, H.E. Rugstad, Rikshospitalet, T.Waaler, Farmasøytisk institutt + PKM. Lunde).

- a) Undersøkelser over farmasøytisk medvirkning i kliniske legemiddelutprøvinger i Norge, basert på en spørreundersøkelse til legemiddelprodusenter, er publisert (sammen med E.Andrew)
- b) Kliniske legemiddelprøvinger foretatt i Norge og publisert i Tidsskrift for Den norske lægeforening 1965-82 og i utenlandske tidsskrifter 1980-82 er vurdert og bearbeides nå for endelig publisering. Deler av materialet er presentert i foredrag (sammen med Odd Brørs og Odd Aalen)
- c) Terapeutiske konsekvenser av kliniske legemiddelutprøvinger. Data for bruk av β -blokkere i sekundærprofylakse etter hjerteinfarkt er innsamlet fra 5 større norske sykehus. Bearbeidelse er delvis foretatt og resultatene er presentert i foredrags form. Hovedpublikasjon er under utarbeidelse.

P.K.M. Lunde

1. Det vises til samarbeidsprosjekter hvor instituttets øvrige medarbeidere inngår.
2. Veiledning av eksterne doktorander:
 - a) Cand.odont. Lasse A Skoglund, Farmakologisk institutt forsvarte i mai 1986 sin avhandling "Experimental Studies on paracetamol-induced Toxicity and its Modification in BOM: MMRI Mice" for Dr.Scient graden ved Norges Veterinærhøgskole (veileder sammen med Inger Nafstad og Tor Skomedal).
 - b) Cand.pharm. Eva Pike forsvarte i august 1986 sin avhandling "The Role of Lipoproteins, Albumin and Orosomucoid for Serum (Plasma) Binding of Different Drugs: Deficient Sera versus Isolated Proteins" for Den filosofiske doktorgrad under Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo (Hovedveileder, i samarbeid med P.Kierulf).
 - c) Cand.real. J.E.Bredesen leverte sin avhandling for Den filosofiske doktorgrad under Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo, desember 1986. Tittel: Therapeutic Drug Monitoring of Disopyramide - Analytical, Pharmacokinetic and Pathophysiological Variables" (Hovedveileder).
 - d) Cand.med. Jens R. Eskerud (Institutt for Almenmedisin, Universitetet i

Oslo) startet i 1986 utarbeidelse av delprosjekter for planlagt avhandling i "Feber i allmennpraksis". (Veileder sammen med H. Anker, Even Lærum, Are Næss).

3. Handlingsprogram for høyt blodtrykk. Gjelder kriterier for utredning/diagnose, medikamentelle og andre intervensjoner, oppfølging og helseøkonomiske kalkyler. Skjer i samarbeid med Grupper for helsetjenesteforskning v/SIFF, i Verdal og på Hønefoss, som inkluderer allmennmedisinere, blodtrykkseksperter, helsetjenesteforskere og farmakologer (I. Baksaas, PKML). Et subfinalt program foreligger for trykking og distribusjon.
4. Medlem av The Advisory Board (sammen med Sir Richard Doll og Sven Moeschlin) for "The International Study on Agranulocytosis and Aplastic Anemia" (ISAAA). Første del av hovedundersøkelsen publisert 1986, ytterligere 8-10 delarbeider under publisering, foruten en større monografi (1987-88).

I. Matheson (stipendiat, NAVF):

1. Hovedprosjektet "Amning og medikamenter. En epidemiologisk og farmakokinetisk studie" består av flere delprosjekter. (Veiledergruppe: K. Briseid, A. Langslet, B.-I. Nesheim, og P.K.M. Lunde (hovedveileder).):
 - a. Epidemiologisk studie av legemiddelforbruk hos barselkvinner på 5 store sykehus. Manuskript utarbeides. Abstract.
 - b. Amning og morens forbruk av sigaretter, alkohol og kaffe/te. Manuskript utarbeides.
 - c. Epidemiologisk studie av amning og legemiddelforbruk hos 885 mødre i Oslo. Hovedfagsoppgave. Samarbeid med Kari Kristensen. Manuskript. Abstract.
 - d. Epidemiologisk studie av legemiddelforbruk hos spebarn de første 4 leve-månedene. Samarbeid med K. Kristensen. Manuskript. Abstract..
 - e. Undersøkelse av sovemidler til ammende kvinner på barselavdeling, nitrazepam og midazolam, konsentrasjoner i morsmelk og klinisk effekt. Samarbeid med Fødeavdelingen og Sentrallaboratoriet, Ullevål sykehus. Abstract.
 - f. Undersøkelse av sovemidlet zopiclones utskillelse i morsmelk etter en engangsdose. Samarbeid med Fødeavdelingen, Ullevål sykehus og Rhône-Poulenc, Paris. Manuskript utarbeides.
 - g. Undersøkelse av røntgenkontrastmidlene iohexol og metrizoats utskillelse i morsmelk. Samarbeid med røntgenavdelingene, Ullevål sykehus, Ålborg sykehus og Nyco. In press.
 - h. Undersøkelse av penicillin-utskillelse i morsmelk fra kvinner med brystbetennelse og friske kvinner. Hovedfagsoppgave i mikrobiologi. Veileder for stud.pharm. Magnhild Samseth. Samarbeid med 10 bydelsleger i Oslo. Abstract. Manuskript under utarbeidelse.
 - i. Undersøkelse av cyclosporin i morsmelk. Samarbeid med H.E. Rugstad, Narve Moe, Dag Bratlid og Liv Endresen.
 - j. Undersøkelse av kliniske symptomer og bakteriologi ved puerperal mastitt. Samarbeid med 10 bydelsleger og Ketil Melby, Mikrobiologisk lab., Ullevål sykehus.
 - k. Farmakokinetiske betraktninger over utskillelse av jod og radioaktivt jod i morsmelk. Samarbeid med Ana Sabo. In press.
 - l. Omfang av psykiske plager og bruk av psykofarmaka hos kvinner i Oslo de første 4 måneder etter fødselen. Samarbeid med bydelslege Mette Horgen. Manuskript under bearbeidelse.

A. Rise:

1. Hovedveileder for stud.pharm E. Herlands hovedoppgave i farmakologi: "Bruk av legemidler under svangerskap - Mulighetene for mer ensartet rådgivning". Er basert på en systematisk gjennomgang av råd og advarselstekster i Fellekatalogen, Norsk legemiddelhandbok og den svenske FASS, inkludert vurdering i lys av eksisterende litteratur (eksempler). Ment å danne grunnlag for diskusjon,

supplering og harmonisering av tekstene.

2. Ulike sider av kommunikasjons- og legemiddelkomitearbeidet i primærhelsetjenesten (leger/apotek) har vært fulgt opp fra prosjektet "Legemiddelinformasjon i primærhelsetjenesten", Lørenskog 1983-85.

E.-L. Toverud:

1. Samarbeidsprosjektet "Legemidler og barn", se M. Andrew.

D. Annen virksomhet (Utvalg, råd, komiteer etc.)

Denne virksomhet må i stor utstrekning ses som et resultat av instituttets plass og tversgående funksjoner innen medisin og farmasi. Den bidrar også vesentlig til å styrke instituttets nasjonale og internasjonale kontaktflate.

M. Andrew:

- Medlem av Nordisk Legemiddelnemnds Arbeidsgruppe for legemiddelstatistikk,
- Medlem av Statens Utvalg for legemiddelinformasjon
- Medlem av WHO Drug Utilization Research Group
- Styreleder i Norsk Forening for Internasjonale Helsespørsmål (til mars 86)
- FIP - norsk utvalg for arbeid med U-landsspørsmål - representant for Norges Farmaceutiske Forening
- Medlem av utvalg "Farmasien mot år 2000" - Norges Farmaceutiske Forening
- Farmasøytisk konsulent for ukebladet "Familien"
- Konsulent NORAD "Pharmaceutical services in Botswana. Medium- and longterm planning"
- Sekretær i utredningsutvalg - Norsk legemiddelhåndbok på EDB
- Medlem av prosjektgruppe "legemiddelinformasjonsdatabase" med representanter fra Norsk Medisinaldepot, Statens legemiddelkontroll, Norges Apotekerforening og Norske Sykehusfarmasøytters forening.
- Medlem av kursutvalg Komiteen for farmasøytisk etterutdanning: Informasjon/opplæring - internt/eksternt og infeksjoner og Antimikrobiell behandling i sykehus
- Medlem av styringsgruppen for referattjenesten til Norsk Farmaceutisk Tidsskrift.
- Sekretær av styret for Institutt for farmakoterapi
- Sensor i Samfunnsfarmasi, Farmasøytisk institutt

I. Baksaas:

- Ass. redaktør for publikumsversjon av Norsk legemiddelhåndbok
- Redaksjonsmedlem for en ny bok i "Drug Utilization". WHO, Europakontoret
- Medlem av WHO Drug Utilization Research Group
- Konsulent for WHO i Indonesia 20/1 - 1/2 1986 vedrørende "Development of a drug registration documentation system"
- Konsulent for Komiteen for farmasøytisk etterutdanning vedrørende kurspakken "Hypertoni og behandling" 1986
- Utarbeidet, i samarbeid med P.K.M. Lunde, en kurspakke "Travelling workshop on the methodology of drug utilization studies" for India, 9 - 19/1 1986

I.L. Eriksen:

- Medlem i redaksjonsutvalget for "Legemiddelforbruket i Norge", Norsk Medisinaldepot.
- Medlem i Samarbeidskomiteen for legemiddelinformasjon
- Timelærer og sensor i lovkunnskap på kurs arrangert av Registreringsutvalget for legemiddelkonsulenter.
- Timelærer i legemiddellære, Ullevål Fysiokjemikerhøgskole

P.K.M. Lunde (instituttbestyrer)

- Formann i Samarbeidskomiteen for legemiddelinformasjon (se egen årsrapport)
- Norsk legemiddelhåndbok
 - a) Formann i redaksjonsutvalget for helsepersonellvarianten (terapirettet håndbok for leger og annet helsepersonell, 2. utgave mai 1986)
 - b) Formann i redaksjonsutvalget for publikumsvarianten (1. utgave under arbeid)
- Formann i Den norske Lægeforenings Råd for legemiddelspørsmål
- Medlem av Beredskapsrådet for legemidler/Helsedirektoratet
- Medlem av Bivirkningsnemnda
- Varamann i Den rettsmedisinske kommisjon (alminnelig avdeling)
- Varamann i Nordisk Legemiddelnemnd
- Medlem av European Ethical Review Committee (gjennomgår protokoller for tidlige kliniske legemiddelutprøvinger)
- International Union of Pharmacology (IUPHAR)
 - a) Sekretær i IUPHAR's Section of Clinical Pharmacology
 - b) Medlem av The International Advisory Board for 3rd World Conference in Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm juli 1986
- Styremedlem (formann i den klinisk farmakologiske seksjon) i Styret for Norsk Selskap for Farmakologi og Toksikologi
- Styremedlem i Nordisk forening for klinisk farmakologi
- Redaksjonsmedlem i -
 - a) Tidsskrift for Den norske lægeforening
 - b) European Journal of Clinical Pharmacology
 - c) Medical Toxicology
 - d) Pharmacology and Toxicology - An International Journal
 - e) Therapeutic Drug Monitoring
 - f) NMD's årlige publikasjon: Legemiddelforbruket i Norge
- Leder av norsk arbeidsgruppe (i samråd med Helsedirektoratet, Statens legemiddelkontroll og Norsk Medisinaldepot) som inngår i WHO's Drug Utilization Research Group med deltagelse fra de fleste vest-europeiske land, delvis også andre deler av verden
- Konsulentvirksomhet for WHO:
 - a) 2 1/2 ukes oppdrag ved Department of Medical Research, Rangoon, Burma for opplegg av kontrollerte kliniske utprøvinger av utvalgte tradisjonelle medisiner versus ulike vestlige legemidler (analgetika, antastmatika, antirevmatika, anthelmintika, antimalaria midler etc), 20/9 - 8/10-86.
 - b) Revisjon av den nasjonale listen for Essensielle legemidler i Thailand, Ministry of Health/Food and Drug Administration, Bangkok, 8-15/11-86.
- Konsulent for opplegg av et større kurs "Drugs and Society" for Karolinska Institutet, Stockholm. Gjelder klinisk farmakologi og legemiddelepidemiologisk forskningsmetodikk. Skal holdes for sentrale fagfolk fra 8-10 asiatiske land mai/juni 1987.
- Konsulent for Den interne medisin-komité m.m. Ullevål sykehus. Deltar på ad hoc-basis
- Bed mmelser / ad hoc utvalg
 - a) Medlem av bedømmelseskomité for professorat i legemiddelepidemiologi, Uppsala
 - b) Diverse ad hoc-utvalg ved Universitetet i Oslo og for helsemyndighetene

I. Matheson:

- Sekretær og medlem i WHO's Working Group on Drugs and Breast-feeding, knyttet til Europa-kontoret i København (dannet august 1983 for   utarbeide en internasjonal monografi om legemidler og amming, under utgivelse)
- Varamedlem til styret i Norsk Selskap for Farmakologi og Toksikologi

A. Rise:

- Sekretær i Samarbeidskomiteen for legemiddelinformasjon (se egen årsberetning)
- Medlem av valgkomitéen i Norsk Selskap for Farmakologi og Toksikologi

E-L. Toverud:

- Medlem av farmakologisk fagutvalg Komiteen for farmasøytisk etterutdanning (KFFE)
- Medlem av styringsgruppen for referattjenesten til Norsk Farmaceutisk Tidsskrift
- Medlem av Innstillingsrådet ved Statens Reseptarhøgskole
- Vararepresentant for Norges Farmaceutiske Forening i styret for Statens Reseptarhøgskole
- Medlem av kursutvalg for KFFE Aktuelle Legemidler I (cytostatika, anti-diabetika, antiepileptika). Hadeland Turisthotell 19 - 22 januar 1986.
- Medlem av kursutvalg for KFFE-kurset Aktuelle legemidler II (analgetika, antihypertensiva og hjerte/karmidler) Hadeland Turisthotell 12 - 16 oktober 1986.
- Medlem av bedømmelseskomitéen ved cand.pharm. Eva Pike's doktorgradsarbeid: "The role of lipoproteins, albumin & orosomucoid for serum (plasma) bindings of different drugs: deficient sera versus isolated proteins", Universitetet i Oslo.
- Medlem av utvalg, oppnevnt av Det Akademiske Kollegium, Universitetet i Oslo for å vurdere utbygging av farmasistudiet (siden juni 1986).

ØVRIGE PUBLIKASJONER, FOREDRAG ETC. 1986 - INSTITUTT FOR FARMAKOTERAPI

Listen omfatter trykte og aksepterte artikler i 1986 for instituttets faste stab og stipendiater. Publikasjoner fra forskere som delvis er veiledet fra instituttet er ikke tatt med hvis medforfatterskap fra instituttet ikke inngår.

I. OriginalpublikasjonerTrykte

Andrew E, Eriksen IL. Klinisk utprøving. *Nor Farm Tidsskr* 1986; 3: 14-6.

Baksaas I, Staff AC, Andrew M, Helgeland A, Lunde PKM, Jervell J, Øydvin K. Holdninger til behandling av hypertensjon og type II diabetes blant norske leger. En spørreskjemaundersøkelse. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1986; 106: 2018-22.

Bergan T, Bruun JT, Østby N, Bredesen JE, Lunde PKM. Human pharmacokinetics and skin blister levels of sulfonamides and dihydrofolate reductase inhibitors. *Chemotherapy* 1986; 32: 319-28.

Doll R, Lunde PKM, Moeschlin S, Levy M, Shapiro S et al. Risks of agranulocytosis and aplastic anemia. A first report on their relation to drug use with special reference to analgesics. (The International Agranulocytosis and Aplastic Anemia Study - ISAAA) *JAMA* 1986; 256: 1749-57.

Eriksen IL, Andrew E. Pharmacist involvement in Norwegian clinical drug trials: A questionnaire study. *Drug Intell Clin Pharm* 1986; 20: 391-5.

Godtlibsen OB, Jerkø D, Gordeladze JO, Bredesen JE, Matheson I. Residual effect of single and repeated dosage of midazolam and nitrazepam in relation to their plasma concentrations. *Eur J Clin Pharmacol* 1986; 29: 595-600.

Helgeland A, Hagelund CH, Strømme R, Tretli S. Enalapril, atenolol and hydrochlorothiazide in mild to moderate hypertension. A comparative multicentre study in Norway. *Lancet* 1986; 1: 872-5.

Lunde PKM, Baksaas I. Drug utilization, essential drugs and health policies in more developed and less developed countries. In: Saxena RC, Gupta TK (eds). *Proceedings of the International Seminar on Clinical Pharmacology in Developing Countries, Lucknow 13-14 Jan 1986*. Indian Pharmacological Society and Indian Medical Association, 1986; 1-27.

Lunde PKM, Baksaas I. Drug selection as part of a broader drug and therapeutic strategy. In: Lindgren S, Davidson B, Bruhn JG (eds). *Topics in Clinical Pharmacy. Collaboration between Community and Hospital Pharmacy. Proceedings of the 14th European Symposium on Clinical Pharmacy, Stockholm 1985*. Swedish Pharmaceutical Press, Stockholm 1986; 45 - 55.

Pike E, Skuterud B, Kierulf P, Bredesen JE, Lunde PKM. The relative role of lipoprotein, albumin and orosomucoid for serum (plasma) binding of different drugs. *African J Pharmacol* 1986; 1: 5-17.

Sakshaug S, Lunde PKM. Utviklingstrekk ved legemiddelforbruket i Norge i 1970- og 80 årene. I: *Legemiddelforbruket i Norge 1981-85*, K Øydvin (ed) Oslo: Norsk Medisinaldepot 1986; s 19-29.

Simonsen B. Legemiddelbruk hos eldre i Lørenskog. Hovedoppgave i farmasi, Universitetet i Oslo 1986, 97 s.

WHO-Drug Utilization Research Group (DURG). Griffiths K, McDevitt DG, Andrew M, Baksaas I (co-ordinator), Helgeland A, Jervell J, Lunde PKM, Øydvin K, Agenäs I, Bergman U, Boethius G, de Faire U, Sjøqvist F, Welin L, Wiholm B-E, Wilhelmsen L. Therapeutic traditions in Northern Ireland, Norway and Sweden: II Hypertension. Eur J Clin Pharmacol 1986; 30: 521-5.

WHO-Drug Utilization Research Group (DURG). Griffiths K, McDevitt DG, Andrew M, Baksaas I, Helgeland A, Jervell J, Lunde PKM, Øydvin K, Agenäs I, Bergman U (co-ordinator), Boethius G, de Faire U, Sjøqvist F, Welin L, Wiholm B-E, Wilhelmsen L. Therapeutic traditions in Northern Ireland, Norway and Sweden: I Diabetes. Eur J Clin Pharmacol 1986; 30: 513-9.

Under trykking

Baksaas I. Evaluation of therapeutic tradition for hypertension in 3 European countries. (Northern Ireland, Norway and Sweden). In: Proceedings from Clinical Pharmacology in Developing Countries - An International Seminar, Lucknow, India, January 13 - 14, 1986, in press.

Baksaas I, Hansen LE, Farbrot T. Ulcus og non-ulcussykdommer i Norge - en helseøkonomisk vurdering. Nordisk Medicin 1986, in press.

Falch JA, Ødegaard OR, Finnanger AM, Matheson I. Postmenopausal osteoporosis: No effect of three years treatment with 1.25-dihydroxycholecalciferol. Accepted by Acta Med Scand, 1986.

Heimpel IT, Heit W, Lambertenghi A, Polliack Aa, Kelly JK, Lunde PKM et al. Incidence of aplastic anemia: The relevance of diagnostic criteria. A report from the International Agranulocytosis and Aplastic Anemia Study (ISAAA) Blood, 1986 in press.

Laporte J-R, Carné X (Lunde PKM, consultant). Blood dyscrasias and the relative safety of non-narcotic analgesics. Lancet 1986, in press.

Lunde PKM, Andrew M, Baksaas I. Drug utilization studies - an instrument in drug research. In: Epidemiological Concepts in Clinical Pharmacology. In honour of professor Helmuth Kewitz at the occasion of his 65th birthday, Berlin 1985. Springer Verlag 1986, in press.

Lunde PKM, Baksaas I, Vatn M. A disease - and drug - oriented audit on peptic ulcer and associated disorders - Norway 1985. In: Laporte J-R, ed. "Avances en Therapeutica", Universitat Autònoma de Barcelona, 1986, in press.

Matheson I, Sabo A. Pharmacokinetic considerations on radioactive iodine and its transfer to breast milk. Submitted to Medical Toxicology.

Nielsen ST, Matheson I, Nepper-Rasmussen I, Skinnemoen K, Andrew E, Hafsaahl G. Excretion of iohexol and metrizoate in human breast milk. Submitted to Acta Radiol Diagnosis.

Rise A. Drug information in primary health care - presentation of a project. J Clin Hosp Pharm 1986, in press.

Vennerød AM, Fugelli P, Jacobsen S, Lunde PKM, Sigstad H, Torud Y. Norsk legemiddelhandbok 1986-87. Resultatet av en spørreundersøkelse. Tidsskr Nor Lægeforen 1986, in press.

II Abstrakter

Andrew M, Eggen AE, Baalsrud NI. Utleveringssedler til bruk ved ekspedisjon av reseptbelagte legemidler. Farmasidagene 1986, Oslo. Abstractheftet, side 31.

Baksaas I, Andrew M, Helgeland A, Jervell J, Lunde PKM, Øydvin K, Griffiths K, McDevitt DG, Agenäs I, Bergman U, Boethius G, de Faire U, Sjöqvist F, Wiholm B-E, Welin L, Wilhelmsen L. Therapeutic traditions concerning hypertension and diabetes in Northern Ireland, Norway and Sweden (poster). In: Report from the Meeting of the WHO Drug Utilization Research Group, Cologne, November 7-8, 1985 (ed 1986), p 59 and in: III World Conference on Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm July 27 - August 1, 1986. Abstract no 1243.

Baksaas I, Staff AC. Validity of observed differences in the utilization of antidiabetic drugs in Norway (poster). In: Report from the Meeting of the WHO Drug Utilization Research Group, Cologne, November 7-8, 1985 (ed 1986), p 60; and in Abstract volume from An International Seminar on Clinical Pharmacology in Developing Countries. Department of Pharmacology, King George's Medical College, Lucknow, India, January 13-14, 1986. (Best Poster Price).

Baksaas I, Lunde PKM. Treatment of hypertension - 1985 results. Norw Soc Pharmacol Toxicol, Annual Meeting, Beito. January 1986.

Baksaas I, Lunde PKM et al. Therapeutic traditions for hypertension and diabetes in Northern Ireland, Norway and Sweden. In: Abstract volume from An International Seminar on Clinical Pharmacology in Developing Countries. Department of Pharmacology, King George's Medical College, Lucknow, India, January 13-14, 1986.

Baksaas I, Vatn M, Guldvog I, Hanssen LE, Linnestad P, Lunde PKM. Survey on peptic ulcer and associated disorders in Norway 1985 (poster). At III World Conference on Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm, July 27 - August 1, 1986. Abstract no 621.

Baksaas I, Staff AC. Forbruket av antidiabetika - en reseptregistrering. I abstrakthefte, Farmasidagene, Oslo 17 - 18 oktober 1986, s. 8.

Jervell J, Andrew M, Baksaas I, Helgeland A, Lunde PKM, Øydvin K, Griffiths K, McDevitt DG, Agenäs I, Bergman U, Rosenqvist U, Sjöqvist F, Wessling A, Wiholm B-E. Therapeutic traditions and diabetes in three European countries. At The Asia and Oceania Congress of Endocrinology, Bangkok, December 1986.

Kristensen K, Matheson I, Lunde PKM. Drug utilization during breast-feeding (I). A study of disorders and drug intake by mothers in Oslo 1985. Norw Soc Pharmacol Toxicol, Annual Meeting, Beito January 1986. Abstract p. 27.

Lunde PKM. Epidemiology of drug utilization - basic methodology. Invited lecture III World Conference on Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm 27 July - 1 Aug 1986. Abstract no 711.

Lunde PKM. The regulatory challenge. Invited lecture in Symposium on "Non-Narcotic Analgesics today - An Update on Benefits and Risks, Gadjah Maha University, Yogyakarta 23-26 Febr 1986. Abstr no 17. Utvidet abstrakt i Symposium Highlights av samme tittel, Adis Press Ltd, s.6-7.

Lunde PKM. Clinical assessment of ADR's. Invited lecture at National Symposium on Non-Narcotic Analgesics today, Bangkok 10-11 Nov 1986. Abstract no 24.

Lunde PKM. Approach to the use of non-narcotic analgesics in developing countries. Invited lecture at National Symposium on Non-Narcotic Analgesics today, Bangkok 10-11 Nov 1986. Abstract no 25.

Lunde PKM, Baksaas I. Drug utilization in developing countries. In: Abstract volume from An International Seminar on Clinical Pharmacology in Developing Countries. Department of Pharmacology, King George's Medical College, Lucknow, India, January 13-14, 1986.

Matheson I, Kristensen K, Lunde PKM. Drug utilization during breast-feeding (II). Infant disorders and drug intake in Oslo 1985. Norw Soc Pharmacol Toxicol, Annual Meeting, Beito January 1986. Abstract p 30.

Matheson I, Kristensen K, Lunde PKM. Breast-feeding, maternal and infant drug use postpartum. III World Conference of Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm, July 27 - August 1, 1986. Abstract no 516.

Matheson I. Drugs and breast-feeding. Guidelines on future studies. III World Congress of Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm, July 27 - August 1, 1986. Abstract.

Rise A. Drug information in primary health care - presentation of a project. 15 European symposium on Clinical Pharmacology, Lisboa 22-25/10-86. Abstract P-18.

Samseth M, Matheson I, Løberg R, Fægri A, Andersen GM. Penicillinutskillelse i morsmelk hos kvinner med mastitt. Norsk Farmasøytisk Selskaps Farmasidager, 17 oktober 1986. Abstract no 58.

Simonsen BM, Andrew M, Flatberg P, Hustad-Johansen FE, Rise A, Torud Y. Drug use among elderly people in a Norwegian municipality. III World Conference on Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm, July 27 - August 1, 1986. (Poster). Abstract no 1260.

Simonsen BM, Andrew M, Flatberg P, Hustad-Johansen FE, Rise A, Torud Y. Legemiddelbruk hos eldre i Lørenskog. Farmasidagene 1986, Oslo. Abstrakteftet s 3.

Theodorsen L, Brørs O. Symptom dependence on receptor selectivity and lipid solubility of beta-adrenoceptor blockers. III World Conference on Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm July 27 - Aug 1, 1986. Abstract no 803.

Theodorsen L, Brørs O. Symptoms and subjective side effects during treatment with beta-adrenoceptor blocking drugs. Norw Soc Pharmacol Toxicol, Annual Meeting, Beito January 1986. Abstract p 43.

Toverud E-L, Sørensen K. Hepatic glutathione levels in rats upon oral administration of procainamide and paracetamol. III World Conference on Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm July 27 - Aug.1, 1986. Abstract no 1281.

Toverud E-L, Andrew M. Legemiddelforskrivning til barn. Farmasidagene 1986, Oslo. Abstraktefte s 8.

Toverud E-L, Sørensen K. Hepatic glutathione levels in rats upon oral administration of procainamide and paracetamol. Norw Soc Pharmacol Toxicol, Annual Meeting, Beito January 1986. Abstract p 45.

III. Informative artikler o.l. utenom Tidsskrift for Den norske lægeforening

Trykte

Agenäs I, Andrew M. Use of statistics on medicines. In: Nordic Statistics on Medicines 1981-83. NLN Publ no 14, Nordic Council on Medicines, Uppsala 1986, s 21-38.

Andrew M, Sigstad H. Laxatives. In: Nordic Statistics on Medicines 1982-83. NLN Publ. no 14, Nordic Council on Medicines, Uppsala 1986, s 61-5.

Bakke OM, Lunde PKM. Klinisk farmakologi. I utredning på oppdrag av Helsedirektoratet: Medisinsk forskning og teknologi, utvikling og konsekvenser, Del II-Ekspertuttalelser. Oslo: Rådet for medisinsk forskning, NAVEF 1986, s 153-160.

Baksaas I. Development of Drug Registration Documentation System in Indonesia, 20 Jan - 1 Febr 1986. Report on a WHO assignment, March 1986. WHO/SEARO, New Dehli.

Baksaas I, Vatn M, eds. Ulcusstrategi - bakgrunn for, utredning, behandling og oppfølging ved ulcussykdommer. Oslo: Institutt for farmakoterapi 1986. 130 sider.

Baksaas I, Beardon P, Griffiths K. Meeting of the WHO Drug Utilization Research Group, Cologne, 7-8 November 1985. Report from the meeting. World Health Organization Regional Office for Europe, Copenhagen, March 1986.

Baksaas I, Lunde PKM. National drug policies, need for drug utilization studies. (Editorial) Trends Pharmacol Sci 1986; 7: 331-4.

Brørs O. Diuretika og hypertensjon. Farma 1986; 2 (3/4): 16-19.

Eggen AE, Andrew M, Baalsrud NI. Utleveringssedler ved ekspedisjon av reseptbelagte legemidler. NAT 1986; no 23.

Herxheimer A, Zenter-Munro P, Winer D (eds), Eriksen IL, Lunde PKM et al. Therapeutic Trials and Society - Making the best use of resources (A discussion paper from Seminar by the Drug and Therapeutic Bulletin. London: Consumers' Association 1986.

Lunde PKM. The regulatory challenge. In: Symposium on Non-Narcotic Analgesics Today - Benefits and Risks, Yogyakarta 23-26 Febr 1986. Med Toxicol 1986; 1 (suppl 1): 121-4.

Lunde PKM (member of expert panel) International Consultation on Rational Selection of Drugs, New Dehli 17-21 July 1986. Report of same title. Voluntary Health Organisation of India (ed) 1986 pp 1-231 (Initiative to promote a revised drug policy in India).

Lunde PKM. Kapitler i Norsk legemiddelhandbok 1986/87

- a) Legemiddelinteraksjoner s 637-43
- b) Dosering av legemidler ved sykdommer med organsvikt (+ Bakke OM) s 647-51
- c) Legemiddelanalyser (+ Bakke OM) s 685-9
- d) Klinisk legemiddelutprøving s 723-4

Lunde PKM, Nordbø K. Legemiddelinteraksjoner. Felleskatalogen/NOMI/NO-RE-FARM/NAF, Oslo 1986, 1e-72.

Lunde PKM. Clinical pharmacology and drug utilization in less developed countries. National Med J of China 1986; 56: 213-7.

Lunde PKM. Standardization, Pharmacological and Toxicological Evaluation of Traditional Drugs & Herbal Medicine. Assignment Report on WHO Project: BUR TRM 001, WHO/SEARO, New Dehli/ Rangoon 20 Sept - 8 Oct 1986 (Consultant, Clinical Trials)

Matheson I. Medikamenter på norske barselavdelinger. Tidsskriftkasetten, 13. februar, 2/1986.

Matheson I, Bakke OM. Amning og legemidler. Norsk legemiddelhandbok 1986-87. Universitetsforlaget, Oslo 1986; pp 746-53.

Matheson I. Legemiddelrutiner hos barselkvinner. Norsk Farm Tidsskr 1986;9:18-9.

Matheson I. Legemidler og amming. Kan jeg ta en tablett når jeg ammer? Foreldre og barn, nr. 12/1986.

Under trykking

Brørs O. Gastrointestinal mucosal lesions: A drug formulation problem (Review). Med Toxicol 1986.

Doll R, Lunde PKM, Moeschlin S. Analgesics, agranulocytosis and aplastic anemia. Lancet (Letter to the Editor) 1986, in press.

Lunde PKM, Baksaas I. Epidemiology of drug utilization - basic concepts and methodology. Acta Med Scand (suppl) 1986, in press.

IV. Foredrag, kurser, kongresser

Andrew M. Legemidler i U-land. Kurs Norsk Forening for Internasjonale Helse spørsmål/NORAD. 2 kurs pr år.

Andrew M. NORADs engasjement på farmasisiden i Botswana. Kurs: Farmasi i utviklingsland. Komiteen for Farmasøytisk Etterutdannelse. Oslo 11/3-86.

Baksaas I. "Drug utilizations studies". Invited lecture at National Institute of Nutrition. Indian Council of Medical Reserarch. Hyderabad, India, January 11, 1986 - and at Department of Pharmacology, Postgraduate Institute of Medical Education and Research. Chandigarh, India, January 15, 1986.

Baksaas I. "Drug Utilization methodology and studies - an instrument in drug evaluations and drug research". Invited lecture at University of Indonesia, Jakarta, Indonesia, January 27, 1986.

Baksaas I. "Bruk og nytte av legemiddelforbruksanalyse". Kurs: Farmasi i utviklingsland. Komiteen for farmasøytisk etterutdannelse. Oslo 11/3 1986.

Baksaas I. "The role of drug utilization studies in national drug policies". Invited lecture at Seminar on Drug Regulation, Deutsche Stiftung für Internationale Entwicklung. Villa Borsig, Berlin, April 4, 1986.

Baksaas I. "Various approaches in drug utilization studies on hypertension". Invited lecture at Universitat Autonoma de Barcelona. Barcelona, April 8, 1986.

Baksaas I. "The essential drug concept and its use in various situations". WHO course in Drug Evaluation. Oslo, April 25, 1986.

Baksaas I. Hva vet vi om legemiddelbruk? Hvordan kan det styres? Reseptarhøgskolen, 8 september 1986.

Baksaas I. "Behandling av mild hypertensjon". Hva kan vi si om dette basert på de siste store blodtrykksundersøkelsene? Kurs: Aktuelle legemidler II. Komiteen for farmasøytisk etterutdanning. Hadeland, 16/10 1986.

Baksaas I. "Effekt av hypertoni-behandling på aspekter ved livskvalitet". Telemark legeforening, Skien, 18/11 1986.

Brørs O. Medisinske aspekter - legenes syn. Innlegg ved Den norske Lægeforenings konferanse "Objektivt ansvar ved legemiddelskader - valg av forsikringsordninger", Soria Moria Konferansesenter, Oslo 6/2, 86.

Brørs O. a) Diuretika ved hypertoni; b) Diuretika ved hjertesvikt. Foredrag ved kurs i regi av komiteen for Farmasøytisk Etterutdanning, Gran, okt. 1986.

Lunde PKM. Inaugural address on The concept of clinical pharmacology in less developed countries. At "An International Seminar on Clinical Pharmacology in Developing Countries, Department of Pharmacology, King George's Medical College, Lucknow, India 13-14 Jan 1986.

Lunde PKM. The concept of the WHO programme on essential drugs versus national drug and health policies. Invited lecture at the National Institute of Nutrition, Indian Council of Medical Research, Hyderabad, India 13-14 Jan 1986.

Lunde PKM. Drug utilization studies: Concepts, methods and examples. Invited lectures at Workshops at the National Institute of Nutrition, Indian Council of Medical Research, Hyderabad 11 Jan; and at Department of Pharmacology, Post-graduate Institute of Medical Education and Research, Chandigarh, India 15 Jan 1986.

Lunde PKM. Innleder og møteleder ved Den norske lægeforenings konferanse "Objektivt ansvar ved legemiddelskader - valg av forsikringsordning(er)", Soria Moria Konferansesenter, Oslo 6/2-86.

Lunde PKM. WHO's aksjonsprogram for essensielle legemidler. Kurs. Farmasi i utviklingsland. Komiteen for Farmasøytisk Etterutdanning, Oslo 11/3 1986.

Lunde PKM. a) Principles of drug regulation (examples); b) Essential drug concepts and policies (examples). Invited lectures at Seminar on Drug Regulation, Deutsche Stiftung für Internationale Entwicklung, Villa Borsig, Berlin, 3-4 April 1986.

Lunde PKM. A disease and drug-oriented audit on peptic ulcer and associated diseases - Norway 1985. Invited lecture at Universitat Autònoma de Barcelona, 8 April 1986.

Lunde PKM. Medikamentaspekter ved helsearbeid i U-land. Foredrag ved kurs 256, Universitetet i Tromsø "Helsearbeid i U-land", 24/4-86.

Lunde PKM. Kursleder og foredragsholder ved Workshop on Teaching and training in clinical pharmacology, based on the essential drug concept (Participants from Africa, Asia and Europe), Mario Negri Institute for Pharmacological Research, Milan 26-29 May 1986.

Lunde PKM. Summarizing comments on the International Study on Agranulocytosis and Aplastic Anemia. At Minisymposium: Drug induced blood dyscrasias in Europe and Israel, III World Conference on Clinical Pharmacology and Therapeutics, Stockholm 27 July - 1 Aug 1986.

Lunde PKM, Baksaas I, Andrew M. Post-Conference Workshop on "Drug and Health Policy, the Need for Drug Utilization Studies". Ca 12 deltagere fra India, Israel, Norge, Panama, Storbritannia og Sverige. Institutt for farmakoterapi, Oslo 4-5/8-86.

Lunde PKM. a) The role of clinical pharmacology in health care; b) The scientific basis for clinical drug trials - relevance to the testing of indigenous drugs? Invited lectures at the Department of Medical Research, Rangoon, Burma 2-3/10-86.

Lunde PKM. Legemiddelkomiteene og den farmasøytiske industri. Foredrag ved kurs no 151 "Arbeid i legemiddelkomite" 17-19/11-86, Ullevål sykehus, Universitetet i Oslo.

Matheson I. Legemiddelbruk hos spebarn. Norsk avdeling av Health Action International, åpent møte, Oslo 14/4 1986.

Matheson I. Overgang av legemidler til morsmelk. Komiteen for Farmasøytisk Etterutdannelse, kurs i legemiddelbruk ved svangerskap og amming, 2 forelesninger, Mandal, 23/9 1986

Matheson I. Medikamenter og amming. Vest-Agder Sentralsykehus, åpen uke, 23/9 1986.

Matheson I. Behandling av spebarnskolikk. Legemidler i morsmelk. Østersund sjukehus, Barnavdelningen, avdelingsmøte 25/9-86.

Rise A, Eriksen VM, Ødegaard NK. Informasjonsmøte med diskusjon av samarbeid for allmenntilgjengelighet og apotekpersonale (Bekkestua/Lysaker apotek, april 1986, 28 delt). Temaer:

- Compliance/ tiltak mot non-compliance
- Resepten/ nye utleveringsbestemmelser
- Apotekets informasjon
- Praktiske hjelpemidler
- Utleveringssedler

Rise A, Herland E, Vennerød AM, Tørisen HM, Ødegaard NK. Tilsvarende møteopplegg (Okt 1986, 31 delt). Temaer:

- Graviditet og legemidler - teratogene legemidler
- Advarselstekster/ uoverenstemmelser
- Det svenske klassifikasjonssystemet (FASS)
- Hva ønsker vi i Norge?

Rise A. Kurs for personale ved medisinsalgs (4 x 1 1/2 time). Gjennomgang av utvalgte kapitler (generelle, legemiddel- og sykdomsrettede) fra læreboken "Legemidler" v/K Næss og medarbeidere, Stabekk sept/okt 1986.

Toverud E-L. Forelesningsserie i galenisk farmasi (4 forelesninger vinteren 1986), Farmasøytisk institutt, Universitetet i Oslo.

Toverud E-L. Forelesningsserie i biofarmasi/legemiddelmetabolisme (11 forelesninger høsten 1986), Farmasøytisk institutt, Universitetet i Oslo.

Toverud E-L. Acetylsalisylsyre og paracetamol. Foredrag ved komiteen for Farmasøytisk Etterutdannelse kurs "Aktuelle legemidler II", Gran 12/10-86.

Toverud E-L. Nervesystemet. 3 foredrag ved Komiteen for Farmasøytisk Etterutdannelse kurs "Fysiologi med anatomi", Gran 2/11-86.

V. Publikasjonsliste - til Det medisinske fakultets årsrapport 1986

Agenäs I, Andrew M. Use of statistics on medicines. In: Nordic Statistics on Medicines 1981-83. NLN Publ no 14, Nordic Council on Medicines, Uppsala 1986, s 21-38.

(Drug statistics - Nordic scene - cost and quality)

Andrew E, Eriksen IL. Klinisk utprøving. Nor Farm Tidsskr 1986; 3: 14-6.

(Klinisk legemiddelutprøving - omfang - kvalitet - partnere)

Andrew M, Sigstad H. Laxatives. In: Nordic Statistics on Medicines 1982-83. NLN Publ. no 14, Nordic Council on Medicines, Uppsala 1986, s 61-5.

(Drug statistics - Laxatives - use and misuse)

Bakke OM, Lunde PKM. Klinisk farmakologi. I utredning på oppdrag av Helsedirektoratet: Medisinsk forskning og teknologi, utvikling og konsekvenser, Del II-Ekspertuttalelser. Oslo: Rådet for medisinsk forskning, NAVF 1986, s 153-160.

(Klinisk farmakologi - funksjonsområder - fremtidsperspektiver)

Baksaas I. Development of Drug Registration Documentation System in Indonesia, 20 Jan - 1 Febr 1986. Report on a WHO assignment, March 1986. WHO/SEARO, New Dehli.

(Drug statistics, utilization, evaluation, control; drug policy)

Baksaas I, Staff AC, Andrew M, Helgeland A, Lunde PKM, Jervell J, Øydvinn K. Holdninger til behandling av hypertensjon og type II diabetes blant norske leger. En spørreskjemaundersøkelse. Tidsskr Nor Lægeforen 1986; 106: 2018-22.

(Hypertensjon/diabetes - norske terapivaner - intervensjonsterskler)

Baksaas I, Vatn M, eds. Ulcusstrategi - bakgrunn for, utredning, behandling og oppfølging ved ulcussykdommer. Oslo: Institutt for farmakoterapi 1986. 130 sider.

(Ulcus-/non-ulcussykdommer, konsensusutredning, rutiner, forskning)

Baksaas I, Beardon P, Griffiths K. Meeting of the WHO Drug Utilization Research Group, Cologne, 7-8 November 1985. Report from the meeting. World Health Organization Regional Office for Europe, Copenhagen, March 1986.

(WHO Drug Utilization Research Group (DURG) - scope, present/future strategies)

Baksaas I, Lunde PKM. National drug policies, need for drug utilization studies.

(Editorial) Trends Pharmacol Sci 1986; 7: 331-4.

(Drug and health policy, drug utilization - methodology, concepts)

Bergan T, Bruun JT, Østby N, Bredesen JE, Lunde PKM. Human pharmacokinetics and skin blister levels of sulfonamides and dihydrofolate reductase inhibitors. Chemotherapy 1986; 32: 319-28.

(Sulfonamides/dihydrofolate reductase inhibitors; pharmacokinetics, skin blister Levels)

Doll R, Lunde PKM, Moeschlin S, Levy M, Shapiro S et al. Risks of agranulocytosis and aplastic anemia. A first report on their relation to drug use with special reference to analgesics. (The International Agranulocytosis and Aplastic Anemia Study - ISAAA) JAMA 1986; 256: 1749-57.
(Agranulocytosis/aplastic anemia, case control study, analgesics, relative risk)

Eriksen IL, Andrew E. Pharmacist involvement in Norwegian clinical drug trials: A questionnaire study. Drug Intell Clin Pharm 1986; 20: 391-5.
(Clinical drug trials, pharmacists)

Godtlibsen OB, Jerkø D, Gordeladze JO, Bredesen JE, Matheson I. Residual effect of single and repeated dosage of midazolam and nitrazepam in relation to their plasma concentrations. Eur J Clin Pharmacol 1986; 29: 595-600.
(Midazolam, nitrazepam, psychomotor performance, residual plasma drug level, carry over effect)

Helgeland A, Hagelund CH, Strømme R, Tretli S. Enalapril, atenolol and hydrochlorothiazide in mild to moderate hypertension. A comparative multicentre study in Norway. Lancet 1986; 1: 872-5.
(Mild/moderate hypertension; enalapril, atenolol, hydrochlorothiazide, adverse effects)

Herxheimer A, Zenter-Munro P, Winer D (eds), Eriksen IL, Lunde PKM et al. Therapeutic Trials and Society - Making the best use of resources (A discussion paper from Seminar by the Drug and Therapeutic Bulletin. London: Consumers' Association 1986.
(Clinical drug trials, resources, society implications)

Lunde PKM. The regulatory challenge. In: Symposium on Non-Narcotic Analgesics Today - Benefits and Risks, Yogyakarta 23-26 Febr 1986. Med Toxicol 1986; 1 (suppl 1): 121-4.
(Non-narcotic analgesics, control policy/consequences)

Lunde PKM. Kapitler i Norsk legemiddelhåndbok 1986/87
a) Legemiddelinteraksjoner s 637-43
b) Dosering av legemidler ved sykdommer med organsvikt (+ Bakke OM) s 647-51
c) Legemiddelanalyser (+ Bakke OM) s 685-9
d) Klinisk legemiddelutprøving s 723-4
(Norsk legemiddelhåndbok, interaksjoner, legemidler og organsvikt, legemiddelanalyser, legemiddelutprøving)

Lunde PKM. Standardization, Pharmacological and Toxicological Evaluation of Traditional Drugs & Herbal Medicine. Assignment Report on WHO Project: BUR TRM 001, WHO/SEARO, New Dehli/ Rangoon 20 Sept - 8 Oct 1986 (Consultant, Clinical Trials)
(Clinical drug trials; Western drugs versus indigenous)

Lunde PKM, Baksaas I. Drug utilization, essential drugs and health policies in more developed and less developed countries. In: Saxena RC, Gupta TK (eds). Proceedings of the International Seminar on Clinical Pharmacology in Developing Countries, Lucknow 13-14 Jan 1986. Indian Pharmacological Society and Indian Medical Association, 1986; 1-27.
(Drug and health policy; essential drugs, organization in more and less developed countries)

Lunde PKM, Baksaas I. Drug selection as part of a broader drug and therapeutic strategy. In: Lindgren S, Davidson B, Bruhn JG (eds). Topics in clinical Phar-

macy. Collaboration between Community and Hospital Pharmacy. Proceedings of the 14th European Symposium on Clinical Pharmacy, Stockholm 1985. Swedish Pharmaceutical Press, Stockholm 1986; 45 - 55.

(Drug selection; concepts, examples, consequences)

Lunde PKM, Nordbø K. Legemiddelinteraksjoner. Felleskatalogen/NOMI/NO-RE-FARM/NAF, Oslo 1986, 1e-72.

(Legemiddelinteraksjoner, klinisk relevante)

Matheson I, Bakke OM. Amming og legemidler. Norsk legemiddelhåndbok 1986-87. Universitetsforlaget, Oslo 1986; pp 746-53.

(Norsk legemiddelhåndbok; amming/legemidler, risiko/sikkerhet)

Matheson I. Legemiddelrutiner hos barselkvinner. Norsk Farm Tidsskr 1986;9:18-9.

(Norske barselavdelinger; legemiddelrutiner, enquete, vurdering)

Matheson I. Legemidler og amming. Kan jeg ta en tablett når jeg ammer? Foreldre og barn, nr. 12/1986.

(Legemidler og amming, risiko/sikkerhet)

Pike E, Skuterud B, Kierulf P, Bredesen JE, Lunde PKM. The relative role of lipoprotein, albumin and orosomucoid for serum (plasma) binding of different drugs. African J Pharmacol 1986; 1: 5-17.

(Drug plasma binding, isolated proteins, deficient plasma, binding capacity)

Sakshaug S, Lunde PKM. Utviklingstrekk ved legemiddelforbruket i Norge i 1970- og 80 årene. I: Legemiddelforbruket i Norge 1981-85, K Øydvin (ed) Oslo: Norsk Medisinaldepot 1986; s 19-29.

(Legemiddelforbruksmønsteret i Norge, helseøkonomiske konsekvenser)

Simonsen B. Legemiddelbruk hos eldre i Lørenskog. Hovedfagsoppgave i farmasi, Universitetet i Oslo 1986, 97 s.

(Legemiddelbruk/eldre - omfang, problemer)

WHO-Drug Utilization Research Group (DURG). Griffiths K, McDevitt DG, Andrew M, Baksaas I (co-ordinator), Helgeland A, Jervell J, Lunde PKM, Øydvin K, Agenäs I, Bergman U, Boethius G, de Faire U, Sjøqvist F, Welin L, Wiholm B-E, Wilhelmsen L. Therapeutic traditions in Northern Ireland, Norway and Sweden: II Hypertension. Eur J Clin Pharmacol 1986; 30: 521-5.

(Hypertension; hypertensive therapy, drug utilization, therapeutic traditions, international differences)

WHO-Drug Utilization Research Group (DURG). Griffiths K, McDevitt DG, Andrew M, Baksaas I, Helgeland A, Jervell J, Lunde PKM, Øydvin K, Agenäs I, Bergman U (co-ordinator), Boethius G, de Faire U, Sjøqvist F, Welin L, Wiholm B-E, Wilhelmsen L. Therapeutic traditions in Northern Ireland, Norway and Sweden: I Diabetes. Eur J Clin Pharmacol 1986; 30: 513-9.

(Diabetes, therapy, antidiabetic drugs, therapeutic traditions, questionnaire survey, drug utilization, international differences)

TERAPISPALTEN OG ANDRE INFORMATIVE ARTIKLER I TIDSSKRIFT FOR DEN NORSKE
LÆGEFORENING 1986, ÅRGANG 106 - INSTITUTT FOR FARMAKOTERAPI

Terapispalten (også samlet i eget hefte m/register)

	Nr	Side
Lunde PKM Utleveringssedler ved reseptekspedering	2	145
Bruun J N Trimetoprim eller trimetoprim-sulfonamid ved urinveisinfeksjoner og andre infeksjoner?	2	146
Gossius G Bivirkninger ved bruk av trimetoprim	2	147
Andrew M, Lunde PKM Analgetikastrategien ved smertebehandling	3	233
Dybing E Paracetamol og kreftrisiko	3	234
Gjertsen BT, Haavelsrud O, Thune P Psoriasis og seboroiisk eksem i hodebunnen	3	235
Bodd E, Mørland J Interaksjon mellom dextropropoksyfen og alkohol	3	236
Solberg CO Tredje generasjons cefalosporiner eller aminoglykosider	5	418
Midtvedt T Aminoglykosider og magnesium	5	419
Mørland J Alkoholisme	5	420
Gjesdal K Rasjonell bruk av organiske nitrater	7	584
Andrew E Klinisk prøving av legemidler før registrering versus rutinebruk	7	585
Djupestrand G, Lærum E, Schillinger A Retninglinjer for behandling av otitis media acuta	8	673
Havnen J Rektal tilførsel av metylxantiner til barn med bronkial astma	8	674
Erikssen J, Osnes J-B, Rokseth R Farmakokinetiske og andre forutsetninger for vellykket bruk av betablokkere	11	951
Jervell J, Rise A, Hanssen KF Ny styrke av insulin	13	1125

	Nr	Side
Lindemann R, Halvorsen S Vitaminer	13	1126
Kjeldaas L, Borchgrevink CF Fra Bivirkningsnemnda - Utdrag fra årsrapport 1984	16	1408
Nome A, Holmberg R Bupivakain i intravenøs regional anestesi	16	1411
Nordbø K Enzyminhibisjon som interaksjonsmekanisme	17	1501
Toverud E-L Interaksjoner med kalsiumantagonister	17	1502
Landmark K Kalsiumantagonistene verapamil og nifedipin	17	1502
Rise A Nye reseptregler	17	1504
Matheson I Psykofarmaka og amming	22	1721
Dalaker K Er det behov for vitaminsupplement til gravide?	22	1722
Frislid K, Berstad A Skal maesår behandles om natten?	22	1723
Rise A Graviditet og legemidler	26	2163
Jervell J Diabetes mellitus og hypertensjon	29	2437
Glennås A, Kvien TK, Rugstad HE Auranofin (Ridaura)	29	2438
Storhaug K, Lofterød B Skopolaminplaster bak øret	29	2440
Sivertsen E Behandling av angina pectoris	30	2534
Nesheim B-I Ny p-pille - Marvelon	30	2536
Bremnes J, Breivik H Dolcontin - morfindepottabletter	30	2537
Rise A Oppdateringskonferanse for legemiddelkomitéer 1987	31	2639
Lunde PKM, Baksaas I Legemidler, agranulocytose og aplastisk anemi	31	2639

	Nr	Side
Brørs O Gastrointestinale bivirkninger av perorale kaliumpreparater	31	2641
Lunde PKM Acetylsalisylsyre og Reyes syndrom	31	2642
Eritsland J, Landmark K Diuretisk effekt av kalsiumantagonister	33	2869
Lunde J Jernforgiftninger hos barn	33	2870
Bakke OM Gjentatte doser aktivt kull ved forgiftninger	33	2872

Artikler som er skrevet/bearbeidet og publisert i Tidsskrift
for Den norske lægeforening (utenom Terapispalten)

	Nr	Side
Fugelli P, Lunde PKM. Serie om alternativ medisin	1	1
Bøhmer T Magnesiummangel	7	548
Bjerkhoel FJ, Sander J, Sørensen R Bruk av legemidler som årsak til innleggelse i indremedisinsk avd.	7	587
Sandvik E, Braaten E "Compliance"- multimedikasjon og eldre	17-18	1467
Nygaard HA, Trefall E, Sommersten A-M Medikamentforbruksstatistikk i et somatisk sykehjem	30	2503
Bjerkelund C Unødvendig medikamentell behandling	32	2708

INTERESSEGRUPPENE - INSTITUTT FOR FARMAKOTERAPI

Gruppe 1: Infeksjoner

Gruppeleder: Professor Sten Jacobsen, Norges Bank
 Sekretær: Førsteamanuensis Marit Andrew, Institutt for farmakoterapi
 Professor Tom Bergan, Farmasøytisk institutt, f.t. University of Singapore
 Professor Bjarne Bjorvatn, Haukeland sykehus
 Professor Johan N. Bruun, Ullevål sykehus
 Professor Miklos Degré, Statens institutt for folkehelse
 Spesiallege Ivar Helle, Ullevål sykehus
 Distriktslege Rolf Hellebø, Sørumsand
 Førsteamanuensis Berit Hovig, Rikshospitalet
 Spesiallege Jørgen Lassen, Statens institutt for folkehelse
 Overlege Arve Lystad, Statens institutt for folkehelse
 Overlege Kjetil Melby, Ullevål sykehus
 Professor Tore Midtvedt, Karolinska Institutet
 Professor Erling B. Myhre, Regionsykehuset i Tromsø
 Sykehusapoteker Kirsten Nordbø, Diakonissehusets sykehus Lovisenberg
 Spesiallege Halvor Rollag jr., Rikshospitalet
 Overlege Jan Sander, Fylkessykehuset i Lillehammer
 Professor Claus Ola Solberg, Haukeland sykehus
 Overlege Jan Solem, Sentralsykehuset i Akershus
 Spesiallege Rolf A. Walstad, Universitetet i Trondheim

Gruppe 2: Reumatologi

Gruppeleder: Spesiallege Hans Erik Rugstad, Klinisk-kjemisk avd., Rikshospitalet
 Sekretær: Førsteamanuensis Odd Brørs, Farmakologisk institutt
 Dr. Øistein Førre, Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus
 Dr. Anne Margrethe Gilbo, Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus
 Dr. Anne Glennås, Det norske Diakonhjem
 Professor Gunnar Husby, Regionsykehuset i Tromsø
 Ass. overlege Hans Høyeraal, Oslo Sanitetsforenings Revmatismesykehus
 Overlege Odd Kogstad, Aust-Agder Sentralsjukehus
 Sykehusapoteker Angelika Kruse-Jensen, Det norske Diakonhjem
 Ass. lege Tore Kristian Kvien, Det norske Diakonhjem
 Overlege Eimar Munthe, Det norske Diakonhjem
 Overlege Svein Nilsson, Sunnås sykehus
 Professor Ivar Øye, Farmakologisk institutt

Gruppe 3: Psykiatri

Gruppeleder: Førsteamanuensis Tor Skomedal, Farmakologisk institutt
 Professor Sten Jacobsen, Norges Bank
 Sekretær: Førsteamanuensis Odd Brørs, Farmakologisk institutt
 Lege Ståle Berdal, Nedre Eiker legesenter
 Overlege Ole Bratfos, Sentralsykehuset i Akershus
 Spesiallege Dag Fremstad, Røntgenavd, Ullevål sykehus
 Overlege Bjørn Gunby, Dikemark sykehus
 Ass. overlege Tore Heiberg, Oslo
 Overlege Jarl Jørstad, Ullevål sykehus
 Overlege Jon Lange, Nic Waals institutt
 Professor Odd Lingjærde, Gaustad sykehus
 Overlege Søren Rimestad, Dikemark sykehus
 Overlege Ole H. Robak, Vestfold sentralsykehus

Gruppe 4: Neurologi

Gruppenleder: Professor Per Knut M. Lunde, Institutt for farmakoterapi
Sekretær: Førsteamanuensis Else-Lydia Toverud, Institutt for farmakoterapi
Ass. overlege Jan Berstad, Ullevål sykehus
Ass. overlege Per Dietrichson, Ullevål sykehus
Ass. overlege Leif Gjerstad, Rikshospitalet
Ass. overlege Olaf Henriksen, Statens senter for epilepsi
Laboratoriesjef Svein Johannessen, Statens senter for epilepsi
Overlege Yngve Løyning, Statens senter for epilepsi
Ass. overlege Anders Munthe-Kaas, Statens senter for epilepsi
Professor Rolf Nyberg Hansen, Rikshospitalet
Overlege Jan Presthus, Ullevål sykehus
Res. lege Roald Strandjord, Haukeland sykehus
Professor dr. med Ivar Øye, Farmakologisk institutt
Professor Johan-Arild Aarli, Haukeland sykehus

Gruppe 5: Endokrinologi/gynekologi

Gruppenleder: Professor Thoralf Christoffersen, Farmakologisk institutt
Sekretær: Førsteamanuensis Else-Lydia Toverud, Institutt for farmakoterapi
Lege Grete Maria Andersen, Helsetjenesten, Universitetet i Oslo
Professor Per Bergsjø, Haukeland sykehus
Univ. lektor Jan Falch, Aker sykehus
Professor Harald Frey, Aker sykehus
Professor Halvard Gjønness, Aker sykehus
Ass. overlege Kristian Hanssen, Aker sykehus
Professor Jak Jervell, Rikshospitalet
Res. lege Ingegerd Frøyshov Larsen, Diakonissehusets sykehus Lovisenberg
Stipendiat Ingrid Matheson, Institutt for farmakoterapi
Ass. overlege Britt-Ingjerd Nesheim, Sentralsykehuset i Akershus
Ass. overlege Arne Quist-Paulsen, Aust-Agder Sentralsjukehus
Stipendiat Gro Nylander Rivrud, Institutt for medisinsk genetikk
Professor Julie Skjæraasen, Rikshospitalet
Spesiallege Olav Trygstad, Rikshospitalet

Gruppe 6: Hjerne/kar

Gruppenleder: Førsteamanuensis Jan-Bjørn Osnes, Farmakologisk institutt
Sekretær: Førsteamanuensis Ingebjørg Baksaas, Institutt for farmakoterapi
Spesiallege Jan P. Amlie, Rikshospitalet
Professor Knut Joachim Berg, Rikshospitalet
Overlege Jon Dale, Regionsykehuset i Trondheim
Professor Jan Erikssen, Sentralsykehuset i Akershus
Res. lege Dagfinn Falch, Sentralsykehuset i Fredrikstad
Spesiallege Dag Fremstad, Røntgenavd., Ullevål sykehus
Ass. overlege Kjell Gjerdrum, Menighetssøsterhjemmets klinikk
Overlege Viggo Hansteen, Krohgstøtten sykehus
Distriktslege Herlof Harstad, Ytre Vinje
Bedriftsoverlege Anders Helgeland, Televerkets bedriftslegekontor
Ass. overlege Halfdan Ihlen, Rikshospitalet
Ass. overlege John Kjekshus, Bærum sykehus
Ass. overlege Knud H. Landmark, Ullevål sykehus
Overlege Einar Lorentsen, Diakonissehusets sykehus Lovisenberg
Spesiallege Per G. Lund-Larsen, Statens skjermbildefotografering
Professor Sigurd Nitter-Hauge, Rikshospitalet
Ass. overlege Terje Pedersen, Aker sykehus
Ass. lege Eivind Platou, Ullevål sykehus
Spesiallege Egil Sivertssen, Ullevål sykehus
Professor Liv Storstein, Ullevål sykehus

Res.Lege Erik Thaulow, Ullevål sykehus
Lege Jens Vindenes, Nedre Eiker legesenter
Professor Ivar Øye, Farmakologisk institutt

Gruppe 7: Astma/allergi

Gruppeleder: Førsteamanuensis Odd Brørs, Institutt for farmakoterapi
Professor Sten Jacobsen, Norges Bank
Sekretær: Førsteamanuensis Odd Brørs, Farmakologisk institutt
Spesiallege Arent de Besche, Rikshospitalet
Spesiallege Nils P. Boye, Ullevål sykehus
Lege Arve Bryhni Frostad, Vindern legesenter
Professor Amund Gulsvik, Haukeland sykehus
Ass.overlege Jakob Havnen, Sentralsjukehuset i Rogaland
Spesiallege Fred Lange-Nielsen, Ullevål sykehus
Professor Jon R. Vale, Rikshospitalet

Gruppe 8: Anestesi/analgesi

Sekretær: Førsteamanuensis Ingebjørg Baksaas, Institutt for farmakoterapi
Sjefslege Ragnar Andersen, Aker sykehus
Professor Harald Breivik, Rikshospitalet
Ass.overlege Gunnar Bø, Rikshospitalet
Overlege Ragnar Endresen, Det norske Radiumhospital
Ass.overlege Erik Hoel, Moss sykehus
Overlege Robert Innes, Rikshospitalet
Ass.lege John H. Johansson, Ullevål sykehus
Overlege Knut Krohg, Martina Hansens Hospital
Ass.overlege Ellen Lindbæk, Aker sykehus
Overlege Istvan Molnar, Det norske Diakonhjem
Ass.overlege Stig Ottesen, Bærum sykehus
Ass.overlege Samund Rørvik, Bærum sykehus
Overlege Tormod Røysland, Diakonissehusets sykehus Lovisenberg
Overlege Kristian Fredrik Schye, Sentralsykehuset i Buskerud
Ass.overlege Nils Smith-Erichsen, Sentralsykehuset i Akershus
Res.lege Sjur Sponheim, Rikshospitalet
Overlege Petter Andreas Steen, Ullevål sykehus
Ass.overlege Roar Stenseth, Regionsykehuset i Trondheim
Res.lege Svein Sunde, Ullevål sykehus
Ass.overlege Thoralf Thorud, Ullevål sykehus
Ass.overlege Arne Østerud, Ullevål sykehus
Overlege Odd Øyen, Aker sykehus

Gruppe 9: Gastroenterologi

Gruppen består for tiden av en aktiv liten arbeidsgruppe med
Overlege Morten Vatn, Aker sykehus
Res.lege Ivar Guldvog, Radiumhospitalet
Res.lege Lars Hanssen, Rikshospitalet
Res.lege Paul Linnestad, Ullevål sykehus
Førsteamanuensis Ingebjørg Baksaas, Institutt for farmakoterapi

Gruppe 10: Onkologi

Gruppeleder: Professor Thoralf Christoffersen, Farmakologisk institutt
Sekretær: Førsteamanuensis Arna Rise, Institutt for farmakoterapi
Overlege Arne Foss Abrahamsen, Det norske Radiumhospital
Ass.overlege Ole Børmer, Det norske Radiumhospital
Ass.overlege Olav Dahl, Haukeland sykehus
Overlege Steinar Hagen, Ullevål sykehus
Professor Herman Høst, Det norske Radiumhospital

Overlege Olbjørn Klepp, Regionsykehuset i Trondheim
Reservelege Stener Kvinnsland, Haukeland sykehus
Professor Sverre O. Lie, Rikshospitalet
Spesiallege Roar Nissen-Meyer, Oslo

Dermatologi

Det er ingen etablert gruppe, men professor Per Thune, Ullevål sykehus og professor Gunnar Volden, Regionsykehuset i Tromsø, fungerer som konsulenter.

Innenfor andre emner hvor det ikke er etablert grupper, benyttes forskjellige konsulenter.

Terapisfaltens uformelle redaksjonsutvalg har bestått av:

Professor Per Knut M. Lunde, Institutt for farmakoterapi
Professor Thoralf Christoffersen, Farmakologisk institutt
Førsteamanuensis Anders Helgeland, Institutt for farmakoterapi
Førsteamanuensis Marit Andrew, Institutt for farmakoterapi
Førsteamanuensis Arna Rise (sekretær)

INSTITUTT FOR FARMAKOTERAPI/SAMARBEIDSKOMITEEN FOR LEGEMIDDELINFORMASJON

OPPDATERINGSKONFERANSE (II) FOR LEGEMIDDELKOMITEER
SAS SCANDINAVIA HOTELL, OSLO 27-28 MARS 1987

PROGRAMFredag 27. mars 1987

09.00-09.45 Ankomst

09.45 Introduksjon

10.00-12.00 PERSPEKTIVER PÅ MEDIKAMENTELL KREFTBEHANDLING
(Arne Foss Abrahamsen, Olav Dahl, Thoralf Christoffersen,
Olbjørn Klepp, Arna Rise)

- Aktuell behandling ved en del kancersykdommer
 - Vurdering av behandlingsgevinst
- Diskusjon

12.00-13.00 Lunsj

13.00-15.30 ANTIMIKROBIELL STRATEGI
(Marit Andrew, Stein Bergan, Oddbjørn Brubakk,
Asbjørn Digranes, Claus Ola Solberg)

Trenger vi en antibiotikastrategi?

Antibiotikaforbruk ved kirurgiske avdelinger
Diskusjon

Aktuelle problemstillinger

- Resistensutvikling
 - Valg av antimikrobielle midler
 - Laboratorieresultater - hvilken betydning har de for terapien?
- Diskusjon

Legemiddelkomitéenes rolle i utforming, gjennomføring og oppfølging av retningslinjer for antibiotikabruk
Diskusjon

15.30-16.00 Kaffe

16.00-18.30 BIVIRKNINGSPROFILER
(Ingebjørg Baksaas, Odd Brørs, Per Knut M. Lunde)

Forekomst, årsaksforhold og konsekvenser av alvorlige blod-dyskrasier
Eksempel: "The International Study on Agranulocytosis and Aplastic Anemia (ISAAA)"

versus

Medikamentelle mukosaskader i gastrointestinaltraktus

- Forekomst (manifestasjoner, frekvens og alvorlighetsgrad) ved mest aktuelle midler (antiflogistika, kaliumpreparater etc.)
- Betydning av substansforskjeller, administrasjonsvei, formulering og risikofaktorer
- Avveining av "risk/benefit"-ratio og informasjonsforpliktelse (f.eks. i legemiddelkomite, hos allmennpraktiserende lege, og i legemiddelkontroll/bivirkningsnemnd)

Diskusjon

Langtidsmedikasjon og livskvalitet

- ved forebyggende behandling (eks. p-piller, mild hypertensjon)
- ved symptomatisk, kronisk kurativ-behandling (eks. reumatoid artritt)

Diskusjon

19.00 Middag

Lørdag 28. mars 1987

08.30-10.30 KLINISK UTPRØVING AV LEGEMIDLER
(Inger Lise Eriksen, Berit Feiring, Per Knut M. Lunde, Hans Erik Rugstad)

Legemiddelkomitéenes rolle i planlegging og tilretteleggelse av kliniske legemiddelutprøvinger

- Art og omfang av klinisk legemiddelutprøving i Norge
- Hvilken befatning har legemiddelkomitéer med kliniske legemiddelutprøvinger i dag - resultater fra spørreskjemaundersøkelse
- I hvilken grad er klinisk legemiddelutprøving et anliggende for legemiddelkomitéer?

Diskusjon

Evaluerings av resultater fra kliniske legemiddelutprøvinger

Overføring av resultater fra kliniske legemiddelutprøvinger til klinisk bruk

Diskusjon

10.30-11.00 Kaffe

11.00-12.30 FORBRUKET AV UREGISTRERTE PREPARATER I NORGE
(Kari Horvei, Åshild Lone, Lisbeth Myhre, Harald Olsen,
Else-Lydia Toverud, Rolf Walstad)

Orientering fra Statens legemiddelkontroll om den aktuelle
situasjon:

- Hvor stort er omfanget?
- Hvordan vurderer og behandler SLK søknadene?
- Hva oppfatter SLK som problemer med legemidler "på regi-
streringsfritakelse"?

Innlegg angående situasjonen ved fire store sykehus i landet:

- Hvordan er omfanget på de enkelte sykehus?
- Store variasjoner fra sykehus til sykehus?
- De mest aktuelle problemer ved bruk av uregistrerte
preparater på sykehuset?
- Legemiddelkomitéenes rolle i vurderingen
- Føles det at noe bør forandres? - på sykehuset? - fra
kontrollmyndighetene?
- Rutinebruk versus ad hoc bruk

Diskusjon

12.30-13.30 Lunsj

13.30-15.00 ANDRE AKTUELLE TEMAER
(Else-Lydia Toverud, Johan N. Bruun, Anne Elise Eggen,
Jak Jervell, Harald Olsen)

Muskelrelakserende legemidler i Norge

- Hvilke preparater er registrert? Hva brukes?
- Kort om virkningsmekanismene for forskjellige stoffene
- Spesielt om carisoprodols omdannelse til meprobamat
- Klinisk berettigelse

Diskusjon

Ny styrke av insulin

- Hvordan gjøre problemene ved overgangen minst mulig?
- Overgang til bruk av penn og pumpe i forbindelse med
styrkeforandringen

Diskusjon

Nye retningslinjer for diagnose og behandling av meningokokk-
sykdom

- Kort orientering

15.00-15.30 Kaffe

15.30-17.30 GENERELLE LEGEMIDDELKOMITEPROBLEMER
(Ingebjørg Baksaas, Gaut Gadeholt)

ÅPEN POST

(Forslag til temaer kan meldes til og med første møtedag)

SAMARBEIDSKOMITEEN FOR LEGEMIDDELINFORMASJON

Sekretariat: INSTITUTT FOR FARMAKOTERAPI
 Postboks 1065, Blindern
 OSLO 3
 Tlf. (02) 45 60 50/45 60 56

SAMARBEIDSKOMITEEN FOR LEGEMIDDELINFORMASJON

Årsberetning 1986

Samarbeidskomiteens sammensetning 1986 og arbeidsutvalg fremgår av vedlegg I.

Samarbeidskomiteen som etter reorganisering i 1985 fikk meget bred sammensetning, har høsten 1986 vært under revurdering. Etter anmodning av styrerepresentanter for Norsk Medisinaldepot ønskes en utredning av komiteens funksjoner, administrative tilknytning, finansiering og eventuelt forenklet sammensetning. Til og med 1986 har Samarbeidskomiteen operert med eget budsjett, med midler bevilget fra Norsk Medisinaldepot, mens det faglige sekretariat har vært lagt til Institutt for farmakoterapi. Fastere tilknytning til dette Institutt er søkt utredet, foruten regional ressursfordeling.

Samarbeidet med den svenske Socialstyrelsen har fortsatt, med felles workshops og informasjonshefter, men i noe mindre omfang enn før.

Det legges nå større vekt på innenlandske informasjonsoppgaver, og man søker å nå mer ut til forbrukerne.

De regionale farmakologiske miljøer er naturlige støttespillere i dette, og landets legemiddelkomiteer utgjør et velegnet kontaktnett, inkludert legemiddelkomiteer i primærhelsetjenesten.

Aktiviteter i 1986

Møter

Arbeidsutvalget har hatt 2 møter, det ene sammen med representanter fra styret i Norsk Medisinaldepot for å drøfte Samarbeidskomiteens finansiering i fremtiden.

Et møte med farmakologer fra helseregionene er holdt for å diskutere fremtidig informasjonssamarbeid og ressursfordeling. Forslag ble fremmet overfor de involverte parter.

Workshops i Sverige

Samarbeidskomiteen har sendt norske representanter til 3 workshops i Sverige arrangert av Socialstyrelsen:

Behandling av hjertesvikt (J. Amlie)

Behandling av mild hypertensjon (J. Eriksen/ I. Baksaas)

Behandling av angst (O. Brørs)

Hefter basert på disse workshops og omtale i Terapispalten kommer i 1987.

Oppdateringskonferansen for legemiddelkomiteer 1987 er under forberedelse, med hovedbasis i Institutt for farmakoterapi.

Hefter

Følgende hefter er utsendt i 1986:

	<u>Opplag</u>	<u>Utsendt</u>
Pharmacological treatment of alcoholism (1985:2 workshop)	1.500	febr. 86
Pharmacological treatment of ulcer and non-ulcer dyspepsia (1985:3 workshop)	4.000	juli 86
Medel mot urinvägsinfektioner (1986:1)	4.000	okt. 86
Antiepileptika (norsk)	12.000	nov. 86
Pharmacological treatment of cardiac tachyarrhythmias (1986:2) workshop)	2.000	des. 86
Pharmacological treatment of bronchial asthma (1986:3 workshop)	1.500	des. 86
Treatment of sexually transmitted diseases (1986:4 workshop)	2.000	des. 86

De fleste heftene er også omtalt i Terapispalten.

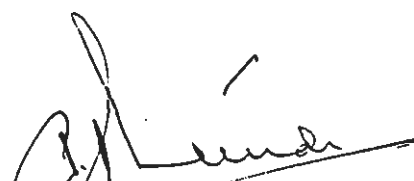
Det norske hovedheftet Antiepileptika er utarbeidet og trykket i Norge.

Det norsk/svenske heftet Behandling av parkinsonisme er under trykking i Norge og vil bli utsendt i 1987.

Det norske heftet Penicilliner er fortsatt under utarbeidelse.

Samarbeidskomiteens regnskap for 1986 er satt opp separat (vedlegg II).

Blindern, februar 1987

P.K.M. Lunde
prof.dr.med, formann

Arna Rise
Førsteamanuensis, sekr.

Medlemmer 1986 - Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon

- Professor P.K.M. Lunde, Institutt for farmakoterapi
(formann)
- Førsteamanuensis Arna Rise, Institutt for farmakoterapi
(sekretær)
- Provisor Inger Lise Eriksen, Institutt for farmakoterapi
- Professor J.R. Vale, Styret for Institutt for farmakoterapi
- Professor Ivar Øye, Farmakologisk institutt, Universitetet i Oslo
Vararepr: Førsteamanuensis Tor Skomedal, Farmakologisk inst., Univ. i Oslo
- Professor Harald Frey, Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo
- Cand.pharm. Gro Helgesen, Farmasøytisk institutt, Universitetet i Oslo
Vararepr: Amanuensis Harald Thideman Johansen, Farmasøytisk inst., Univ. i Oslo
- Professor Olav M. Bakke, Haukeland sykehus
Vararepr: Professor Ole Jacob Broch, Haukeland sykehus
- Spesiallege Rolf A. Walstad, Inst. for farmakol. & toksikol., Univ. i Trondheim
Vararepr: Professor Hans Cato Guldborg, Universitetet i Trondheim
- Professor Jarle Aarbakke, Inst. for biologi, Universitetet i Tromsø
Vararepr: Professor Svein Dahl, Universitetet i Tromsø
- Professor Hans Erik Rugstad, Klinisk-kjemisk avd., Rikshospitalet
- Direktør Ola Westbye, Statens legemiddelkontroll
Vararepr: Seksjonsleder Nils-Ivar Baalsrud, Statens legemiddelkontroll
- Professor Per Teisberg, Statens utvalg for legemiddelinformasjon
- Salgsdirektør Knut-Erik Christensen, Norsk Medisinaldepot
Vararepr: Cand.pharm. Ella Ryen, Norsk Medisinaldepot
- Redaktør O.K. Harlem, Tidsskrift for Den norske Lægeforening
- Dr. Olav Rutle, Norsk Selskap for almenmedisin
Vararepr: Bydelslege Per Wium, Norsk Selskap for almenmedisin
- Apoteker Mathis Gundersveen, Norges Apotekerforening
Vararepr: Apoteker Kjell Skovlund, Norges Apotekerforening
- Provisor Anne Marie Horn, Norges Farmaceutiske Forening
Vararepr: Cand.pharm. Beate M. Manger, Norges Farmaceutiske Forening
- Kari Dogger, Norsk Sykepleierforbund
Vararepr: Nina Fuglesang, Norsk Sykepleierforbund
- Redaktør Anne Marie Vennerød, Norsk legemiddelhåndbok

- Redaktør Holger Moe Tørisen, Felleskatalogen
Vararepr: Cand.pharm. Wenche Darell Arvesen, Felleskatalogen
- Konsulent Vibeke Hammer Madsen, Norske Kommuners Sentralforbund
Vararepr: Seksjonsleder Ragnar Akre-Aas, Norske Kommuners Sentralforbund
- Kontorsjef Mimi Røer, Rikstrygdeverket
Vararepr: Avd.direktør Inger Lund, Rikstrygdeverket
- Direktør Lars Winroth, NO-RE-FARM
Vararepr: Rolf Bjerke Paulssen, NOMI
- Apotekbestyrer Thora Asbjørnsen, Komitéen for farmasøytisk etterutdanning
Vararepr: Cand.pharm. Ragna Kure, Komitéen for farmasøytisk etterutdanning
- Professor Kåre Berg, Legers videre- og etterutdanning
Vararepr: Professor Øivind Larsen, Legers videre- og etterutdanning

Komitéens arbeidsutvalg

- Professor P.K.M. Lunde
- Førsteamanuensis Arna Rise
- Professor Ivar Øye
- Professor Harald Frey
- Salgsdirektør Knut-Erik Christensen
- Dr. Olav Rutle
- Redaktør Holger Moe Tørisen

REGNSKAPSOVERSIKT pr. 31.12.1986

Institutt for farmakoterapi, konto 05 3207 02 320703

SAMARBEIDSKOMITEEN FOR LEGEMIDDELINFORMASJON

INNTEKTER

Overført fra Norsk Medisinaldepot i 1986	<u>Kr. 135.000.-</u>
--	----------------------

UTGIFTER

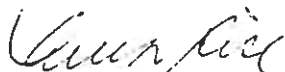
1. Honorarer, forfattere, foredragsholdere/referees	Kr. 4.677.30
2. Norske symposier/møter	" 3.468.-
3. Reiseutgifter (workshops etc)	" 9.275.60
4. Sekretærgodtgjørelse, inkl. sos. utg.	" 28.788.97
5. Godtgjørelse for komitéarbeid	" 14.320.-
6. Kontorrekvisita	" 5.000.-
7. Telefon	<u>" 6.000.-</u>
SUM	<u>Kr. 71.529.87</u>

	<u>Inntekter</u>	<u>Utgifter</u>
Overført fra Norsk Medisinaldepot	Kr. 135.000.-	Kr. 71.529.87
Beholdning pr. 31.1.1986		" 63.470.13
(overført til 1987)		<u>" 63.470.13</u>
	<u>Kr. 135.000.-</u>	<u>Kr. 135.000.-</u>

Oslo, 18. februar 1987

Per Knut M. Lunde
Professor dr. med
(formann)

Arna Rise
Førsteamanuensis
(sekr.)

Elsa Stenberg
Førstekontorfullmektig

Kommentar:

Oppdateringskonferansen som opprinnelig var budsjettert i 1986 er utsatt til 1987. Innkjøp, trykking og utsendelse av hefter er betalt direkte fra Norsk Medisinaldepot og er ikke tatt med i regnskap 1986. Heftet "Behandling av parkinsonisme" er forsinket og kommer i 1987.

SAMARBEIDSKOMITÉEN FOR LEGEMIDDELINFORMASJON

Oslo, 2. januar 1987

REFERAT

fra uformelt diskusjonsmøte ved Institutt for farmakoterapi 21/11-86:

Produsentuavhengig legemiddelinformasjon i Norge (herunder regionfarmakologiens og -farmasiens rolle i forhold til Samarbeidskomitéen for legemiddelinformasjon, Institutt for farmakoterapi, fordeling av Norsk Medisinaldepots fondsmidler til forskning og informasjon m.m.)

Til stede: Jarle Aarbakke, Tromsø, Ole Jacob Broch, Bergen, Rolf A. Walstad, Trondheim, Marit Andrew, P.K.M. Lunde, Arna Rise og Ivar Øye, Oslo.

Bakgrunn

Møtet var sammenkalt på oppfordring fra sentrale medlemmer i Norsk Medisinaldepots ledelse/styre, som ønsket en avklaring vedrørende den fremtidige informasjonsrolle for de ovennevnte partnere i lys av de eksisterende fondsmidler. Dette ønsket var forsterket av en henvendelse til NMD's styre fra de farmakologiske miljøer i Bergen, Tromsø og Trondheim medio 1986. Her ble det påpekt at fondsmidler fra NMD til forskningsprosjekter i for sterk grad favoriserte Oslo-miljøene.

Som kjent bevilger Norsk Medisinaldepot, i samråd med Sosialdepartementet, hvert år - etter søknad - midler til lønninger ($\frac{2}{3}$ et professorat) og drift for Institutt for farmakoterapi. Dertil har Norsk Medisinaldepot siden 1970 dekket utgiftene for bearbeidelse og utsendelse av informasjonsmateriale i regi av Samarbeidskomitéen (i alt ca. 75 informasjonshefter, basert på svensk-norsk samarbeid). Hoveddelen av det faglige arbeid i denne forbindelse har hele tiden skjedd i regi av Institutt for farmakoterapi, med støtte av et arbeidsutvalg innen Samarbeidskomitéen. Frem til 1986 hadde Samarbeidskomitéen et lite driftsbudsjett som ble forvaltet for dette formål av Institutt for farmakoterapi, mens størstedelen av omkostningene ble budsjettert innen Norsk Medisinaldepot. Fra 1986 ble Samarbeidskomitéen skilt helt ut og oppfordret til (fortsatt i regi av Institutt for farmakoterapi) å lage separate budsjetter for de samlede utgifter.

Dette har bydd på en del vanskeligheter, samtidig som det fra forskjellige hold er reist tvil om verdien av heftene i dagens situasjon står i forhold til utgiftene (ca. kr. 600.000,- pr. år). Signaler fra Norsk Medisinaldepots styre antyder en omprioritering av fondsmidlene i favør av mer støtte til forskningsformål. Først ønsket man imidlertid synspunkter fra regionene og de andre involverte.

Oppsummering av diskusjonen

Møtedeltagerne fant det noe vanskelig å foreta en avveining mellom midler til støtte av uavhengig legemiddelinformasjon versus forskningsprosjekter. Det var imidlertid enighet om at informasjonsstøtten samlet sett ikke bør trappes ned,

at man gradvis bør finne nye veier. Det var også enighet om at man bør skille mellom løpende informasjonsarbeid og mer prosjektrettede informasjonsforsøk.

I Bergen, Trondheim og Tromsø byr det på problemer å etablere ytterligere regional informasjonsvirksomhet på grunn av den næværende stillingsstruktur og ressursituasjon. Selv om noe kan gjøres via universitetskurser og annen kontaktvirksomhet i form av møter for ulike kategorier helsepersonell (innen institusjoner og primærhelsetjeneste), vil en permanent etablering av regionale opplegg kreve ressurser også i form av stillinger. Dette vil også stort sett gjelde ved kortvarigere informasjonsprosjekter på forsknings- og utviklingsbasis (stipendiater).

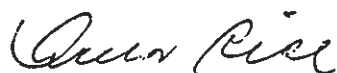
Det var enighet om at utgiftene til utsendelse av informasjonshefter (svensk-norske) kan trappes noe ned. Både i Bergen, Tromsø og Trondheim ønsket man imidlertid fortsatt "klassesett" til studentene, og man vil dertil vurdere å utnytte heftene mer bevisst i det øvrige miljø. Hvis man dertil skal opprettholde utsendelse til annet nøkkelpersonell, vil dette innebære ca. 2000 hefter (ca. 150 - 200 000 kr/år). Samtidig kunne man tenke seg å be Landsforeningen mot kreft å overta alle utgiftene for Cytostatika-heftet, som ble ansett som spesielt viktig (må avklares).

Man fant det videre hensiktsmessig at Samarbeidskomitéen (i noe redusert størrelse) opprettholdes som et kontaktforum mellom universitetene, helsemyndighetene og andre relevante instanser. Både det budsjettmessige og faglige hovedansvar for de funksjoner som tidligere var knyttet til Samarbeidskomitéen bør henlegges til Institutt for farmakoterapi.

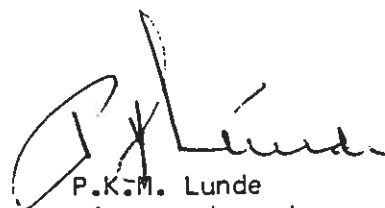
Samtidig bør nyere tiltak, som f.eks. oppdateringskonferanser for legemiddelkomitéer, opprettholdes. De regionale enhetene vil medvirke til disse, men hovedansvaret må ligge hos Institutt for farmakoterapi. Ytterligere lokale/regionale initiativ for videre oppfølging av denne virksomhet krever løpende støtte, eventuelt prosjektstøtte på ad hoc basis for utviklingsarbeid.

Uten at det har vært mulig å beregne nøyaktig hvilke "besparelser" som ligger i nedtrappingen foreslått ovenfor (heftene), kan det vel dreie seg om ca. 3-400 000 kroner pr. år. Flertallet av diskusjonsdeltagerne mener at disse midler fortsatt bør gå til informasjonsrettet virksomhet. Disse midler bør fordeles etter søknad fra alle involverte.

Referatet er utarbeidet av undertegnede i samråd med møtedeltagerne.

A. Rise
Førsteamanuensis cand.pharm.
(sekr.)

P.K.M. Lunde
Professor dr.med.
(formann)

Kopi: Samarbeidskomitéens arbeidsutvalg (av den endelige versjon)